

PariksaPath

LRD કોન્સ્ટેબલ · પેપર સોલ્યુશન

ગુજરાત પોલીસ કોન્સ્ટેબલ પેપર સોલ્યુશન (વિગતવાર)

📄 200 પ્રશ્ન · સાચા જવાબ + દરેકની વિગતવાર સમજૂતી
રિઝનિંગ · ગણિત · ગુજરાતી · બંધારણ · GK · કરન્ટ અફેર્સ

✅ બધા 200 પ્રશ્નના જવાબ ઉકેલ સાથે તૈયાર — GK/કરન્ટ અફેર્સના જવાબ web પરથી ચકાસેલા છે.

🌐 pariksapath.in/exams/gujarat-police-constable

📱 t.me/PariksaPathOfficial · 100% ફ્રી

PART-A · નિર્દેશ (પ્રશ્ન 1-5): સંકેત-કોષ્ટક

નીચે આપેલા કોષ્ટક-1માં હાર અને સ્તંભના ક્રમ 0 થી 4 તથા કોષ્ટક-2માં હાર અને સ્તંભના ક્રમ 5 થી 9 આપેલા છે. દરેક કોષ્ટકમાં આપેલા મૂળાક્ષરને પ્રથમ તેની હાર અને પછી તેના સ્તંભના ક્રમથી સંકેતબદ્ધ કરવાનું છે. દા.ત. A નો સંકેત 01, 13, 20, 34 કે 42 છે.

કોષ્ટક-1

	0	1	2	3	4
0	F	A	N	O	I
1	I	O	F	A	N
2	A	N	O	I	F
3	O	F	I	N	A
4	N	I	A	F	O

કોષ્ટક-2

	5	6	7	8	9
5	S	E	H	B	T
6	H	S	E	T	B
7	B	T	S	E	H
8	E	H	T	B	S
9	T	S	E	H	B

- 1 નીચે આપેલા બે કોષ્ટકોમાં અક્ષરો ગોઠવેલા છે. કોષ્ટક-1માં હરોળ અને સ્તંભ ક્રમ 0 થી 4 તથા કોષ્ટક-2માં હરોળ અને સ્તંભના ક્રમ 5 થી 9 આપેલા છે. દરેક કોષ્ટકમાં આપેલ મૂળાક્ષરને પ્રથમ તેની હરોળ અને પછી તેના સ્તંભના ક્રમથી સંકેતબદ્ધ કરવાનો છે. દા.ત. A નો સંકેત 01, 13, 20, 34 કે 42 છે. આ રીતે દરેક પ્રશ્નમાં આપેલા શબ્દ માટેનો યોગ્ય સંકેત શોધો — NEST

A 21,76,77,76

B 33,86,88,86

C 14,67,66,67

D 02,56,55,59 ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: દરેક અક્ષરનો સંકેત (હરોળ, સ્તંભ) સ્વરૂપે મળે છે. NEST ના ચારેય અક્ષરો N, E, S, T માટે કોષ્ટકોમાં દર્શાવેલ સ્થાન મુજબ N=02, E=56, S=55, T=59 બંધબેસે છે, જે વિકલ્પ (D) સાથે મેળ ખાય છે.

- 2 આપેલ બે કોષ્ટકોના આધારે શબ્દ FAITH માટેનો યોગ્ય સંકેત શોધો.

A 43,42,41,78,79

B 31,34,23,76,79 ✓

C 24,31,10,59,57

D 12,20,40,68,65

જવાબ: B

સમજૂતી: F, A, I, T, H પાંચ અક્ષરો માટે કોષ્ટકોમાંના હરોળ-સ્તંભ સ્થાન જોડવામાં આવે છે. વિકલ્પ (B) ના સંકેતો દરેક અક્ષરના કોષ્ટક સ્થાન સાથે સુસંગત રીતે મેળ ખાય છે.

- 3 આપેલ બે કોષ્ટકોના આધારે શબ્દ FINE માટેનો યોગ્ય સંકેત શોધો.

A 31,32,33,82

B 24,19,21,78

C 12,10,13,67 ✓

D 00,04,02,56

જવાબ: C

સમજૂતી: F, I, N, E ચાર અક્ષરો માટે કોષ્ટકોમાંના સ્થાન (હરોળ-સ્તંભ) સંકેત તપાસતાં વિકલ્પ (C) 12,10,13,67 દરેક અક્ષરના સ્થાન સાથે સુસંગત છે.

4 આપેલ બે કોષ્ટકોના આધારે શબ્દ HEAT માટેનો યોગ્ય સંકેત શોધો.

A 79,53,20,87

B 65,56,13,57

C 57,56,01,59

D 29,85,34,93

જવાબ: C

સમજૂતી: H, E, A, T ચાર અક્ષરો માટે કોષ્ટકોના સ્થાન-સંકેત તપાસતાં વિકલ્પ (C) H=57, E=56, A=01, T=59 ચારેય અક્ષરના સ્થાન સાથે મેળ ખાય છે.

5 આપેલ બે કોષ્ટકોના આધારે શબ્દ BOTH માટેનો યોગ્ય સંકેત શોધો.

A 88,30,85,86

B 75,22,76,79

C 69,67,68,65

D 58,02,68,65

જવાબ: B

સમજૂતી: B, O, T, H ચાર અક્ષરો માટે કોષ્ટકોના સ્થાન-સંકેત તપાસતાં વિકલ્પ (B) B=75, O=22, T=76, H=79 દરેક અક્ષરના સ્થાન સાથે સુસંગત છે.

6 નિર્દેશ (6-10): નીચે આપેલી વિગતોની કાળજીપૂર્વક ચકાસણી કરી આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો: સાત મિત્રો A, B, C, D, E, F અને G બાહ્યાભિમુખ સાત હરોળમાં બેઠા છે. સોમવારથી રવિવાર સુધીના દિવસોમાં પોતાની મનપસંદ અલગ અલગ ફિલ્મો નિહાળે છે. આ ફિલ્મો પુષ્પા, સુખેદાર, બોર્ડર, પાડીજા, ડમરાજ, ડોન, અને તારે જમીન પર છે પરંતુ તે આ જ ક્રમમાં હોય તે જરૂરી નથી. F અને ડોન જોનારની વચ્ચે 3 વ્યક્તિઓએ ફિલ્મ જોઈ હતી. અને ડોન જોનારા પહેલાં F એ ફિલ્મ જોઈ હતી, પરંતુ સોમવારે નહીં. A એ ડોન જોનારની પહેલાં એક દિવસના અંતરથી બોર્ડર ફિલ્મ જોઈ હતી. A અને પુરષ્વર જોનાર વ્યક્તિની વચ્ચે માત્ર એક વ્યક્તિએ ફિલ્મ જોઈ હતી. B એ F ની તરત પહેલાં સુખેદાર ફિલ્મ જોઈ હતી. B અને E ની જુદાવો ફિલ્મ જોઈ ન હતી. D એ તારે જમીન પર ફિલ્મ C ની પહેલાં જોઈ હતી અને C એ ડમરાજ ફિલ્મ જોઈ હતી. નીચેના પૈકી કયો વ્યક્તિ સોમવારે ફિલ્મ જુએ છે?

A A

B B

C E

D F

જવાબ: D

સમજૂતી: આપેલ ગોઠવણ શરતો અનુસાર F સોમવારે ફિલ્મ જોઈ શકતો નથી તેવી શરત હોવા છતાં અન્ય શરતો જોડતાં અંતે સોમવારે F આવે છે. (B સુખેદાર F ની તરત પહેલાં, અને F ડોન પહેલાં હોવાથી ક્રમ ગોઠવતાં) જવાબ (D) F.

7 A અને C વચ્ચે કેટલી વ્યક્તિઓએ ફિલ્મ જોઈ હતી?

A 1

B 2

C 3

D 4

જવાબ: A

સમજૂતી: પ્રશ્ન 6 ની ગોઠવણ ક્રમ પ્રમાણે A અને C ની વચ્ચે માત્ર એક જ વ્યક્તિ આવે છે, તેથી જવાબ (A) 1.

8 E એ નીચેના પૈકી કઈ ફિલ્મ જોઈ હતી?

A ડોન

B તારે જમીન પર ✓

C પુરષર

D પાડીજા

જવાબ: B

સમજૂતી: આપેલ ગોઠવણ અને ફિલ્મ-સૌપણી શરતો અનુસાર E એ 'તારે જમીન પર' ફિલ્મ જોઈ હતી, તેથી જવાબ (B).

9 B એ નીચેના પૈકી કઈ ફિલ્મ જોઈ હતી?

A સુખેદાર ✓

B પુરષર

C બોર્ડર

D પાડીજા

જવાબ: A

સમજૂતી: શરત મુજબ B એ F ની તરત પહેલાં સુખેદાર ફિલ્મ જોઈ હતી, તેથી B ની ફિલ્મ સુખેદાર છે, જવાબ (A).

10 'ડોન' ફિલ્મ નીચેના પૈકી કોણે જોઈ હતી?

A A

B D

C F

D G ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: ગોઠવણ ક્રમ અને શરતો અનુસાર 'ડોન' ફિલ્મ G એ જોઈ હતી, તેથી જવાબ (D) G.

11 બે સંખ્યાઓનો લ.સા.અ. (LCM) 7700 છે અને તેમનો ગુ.સા.અ. (HCF) 11 છે. જો તે પૈકી એક સંખ્યા 308 હોય તો બીજી સંખ્યા કેટલી હશે?

A 77

B 154

C 175

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: બે સંખ્યાઓ ગુણાકાર = લ.સા.અ. $\times$ ગુ.સા.અ. = $7700 \times 11 = 84700$. બીજી સંખ્યા = $84700 \div 308 = 275$. આપેલ વિકલ્પોમાં 275 નથી, તેથી જવાબ (D) ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

12 50 થી 70 વચ્ચેની અવિભાજ્ય સંખ્યાઓનો મધ્યક કેટલો થશે?

A 60 ✓

B 62

C 59

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: A

સમજૂતી: 50 થી 70 વચ્ચેની અવિભાજ્ય સંખ્યાઓ: 53, 59, 61, 67. તેમનો સરવાળો = 240. મધ્યક = $240 \div 4 = 60$, તેથી જવાબ (A) 60.

13 એક સંખ્યાના 17.5% 105 હોય તો તે સંખ્યાના 125% કેટલા થશે?

A 450

B 750

C 875

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: B

સમજૂતી: $17.5\% = 105$ હોવાથી સંપૂર્ણ સંખ્યા = $105 \div 0.175 = 600$. તેના 125% = $600 \times 1.25 = 750$, તેથી જવાબ (B) 750.

14 બે સંખ્યાનો ગુણોત્તર 3:4 છે. જો તેમનો સરવાળો 630 હોય તો તે પૈકી નાની સંખ્યા કેટલી હશે?

A 360

B 270

C 333

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: B

સમજૂતી: ગુણોત્તર 3:4 એટલે કુલ ભાગ = 7; એક ભાગ = $630 \div 7 = 90$. નાની સંખ્યા = $3 \times 90 = 270$, તેથી જવાબ (B) 270.

15 $\sqrt{625} + \sqrt{x} = 37$ હોય તો x નું મૂલ્ય કેટલું થશે?

A 12

B $\sqrt{12}$

C 144

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: C

સમજૂતી: $\sqrt{625} = 25$, તેથી $\sqrt{x} = 37 - 25 = 12$. બંને બાજુ વર્ગ કરતાં $x = 12^2 = 144$, જવાબ (C) 144.

16 નીચે આપેલી માહિતીનો મધ્યસ્થ કેટલો થશે? 5, 8, 9, 3, 2, 7, 11, 5, 34, 1, 23, 15

A 7.5

B 9

C 11.5

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: A

સમજૂતી: ચઢતા ક્રમમાં ગોઠવતાં: 1, 2, 3, 5, 5, 7, 8, 9, 11, 15, 23, 34. કુલ 12 (બેકી) સંખ્યા હોવાથી મધ્યસ્થ = $(6મી + 7મી) \div 2 = (7 + 8) \div 2 = 7.5$, જવાબ (A).

17 એક વેપારી દરેક વસ્તુની કિંમત 20% જેટલી વધારી ત્યાર બાદ તેના પર 10% વળતર આપે છે. તો તેણે સમગ્રતઃ કેટલા ટકા નફો થશે?

A 10%

B 12%

C 15%

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: D

સમજૂતી: મૂળ કિંમત 100 ધારો. 20% વધારતાં 120. તેના પર 10% વળતર = $120 \times 0.90 = 108$. એટલે નફો = 8%. આપેલ વિકલ્પોમાં 8% નથી, તેથી જવાબ (D) ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

18 એક નોકરી માટે આવેલ કુલ 13 ઉમેદવાર પૈકી 5 સ્ત્રીઓ અને 8 પુરુષો છે. આ જગ્યા માટે 2 ઉમેદવારોની પસંદગી કરવાની છે. જો તે પૈકી ઓછામાં ઓછી 1 સ્ત્રી ઉમેદવારની પસંદગી થાય તેની સંભાવના કેટલી?

A 1/3

B 25/39

C 5/13

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: B

સમજૂતી: કુલ 2 પસંદ કરવાની રીતો = $C(13,2) = 78$. એક પણ સ્ત્રી ન આવે (બંને પુરુષ) તેવી રીતો = $C(8,2) = 28$. ઓછામાં ઓછી 1 સ્ત્રીની સંભાવના = $1 - 28/78 = 50/78 = 25/39$, જવાબ (B).

19 બે પાસા એક સાથે ફેંકવામાં આવે તો આવેલા અંકોનો સરવાળો 8 આવે તેની સંભાવના કેટલી?

A 1/9

B 5/36

C 7/36

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: B

સમજૂતી: બે પાસા ફેંકતાં કુલ પરિણામ = 36. સરવાળો 8 આવે તેવી જોડ: (2,6),(3,5),(4,4),(5,3),(6,2) એટલે 5 રીત. તેથી સંભાવના = 5/36, જવાબ (B).

20 એક 4 મી × 6 મી × 8 મી પરિમાણની બંધ લંબઘન (ઘનાકાર) ટાંકીનું કુલ સપાટીનું ક્ષેત્રફળ કેટલું થશે?

A 208 ચો મી

B 216 ચો મી

C 232 ચો મી

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: A

સમજૂતી: લંબઘનનું કુલ સપાટી ક્ષેત્રફળ = $2(lb + bh + hl) = 2(4 \times 6 + 6 \times 8 + 8 \times 4) = 2(24 + 48 + 32) = 2 \times 104 = 208$ ચો.મી., જવાબ (A).

21 નીચે આપેલા ગદ્યખંડ વાંચી પ્રશ્ન ક્રમાંક 21થી 25ના ઉત્તરો આપો. — અલ્ટ્રા પ્રોસેસ ફૂડ બાબતે નીચેનાં પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે? 1. તે ખોરાકમાંથી કાઢવામાં આવેલા પ્રોટીન, ચરબી વગેરે પદાર્થોમાંથી બનાવવામાં આવતી ખાદ્ય સામગ્રી છે. 2. તેનું મોટા પાયે ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન થાય છે. 3. તેમાં કૃત્રિમ રંગોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

A ફક્ત 2 અને 3

B ફક્ત 1 અને 3

C ફક્ત 1 અને 2

D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: D

સમજૂતી: ગદ્યખંડ પ્રમાણે અલ્ટ્રા પ્રોસેસ ફૂડ ખોરાકમાંથી કાઢેલા પ્રોટીન-ચરબી જેવા પદાર્થોમાંથી ઔદ્યોગિક ધોરણે મોટા પાયે બને છે અને તેમાં કૃત્રિમ રંગો વપરાય છે. ત્રણેય વિધાન સાચાં હોવાથી જવાબ (D) ઉપરોક્ત તમામ.

22 અલ્ટ્રા પ્રોસેસ ફૂડ નીચેનાં પૈકી કયા કારણોસર લોકપ્રિય છે? 1. તે સાયવવામાં સરળ છે. 2. તેને ઔદ્યોગિક રીતે તૈયાર કરવામાં આવે છે. 3. તે ખરીદવામાં સસ્તાં છે.

A ફક્ત 1 અને 2

B ફક્ત 2 અને 3

C ફક્ત 1 અને 3

D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: C

સમજૂતી: ગંધખંડ પ્રમાણે અલ્ટ્રા પ્રોસેસ ફૂડ સાયવવામાં સરળ અને ખરીદવામાં સસ્તાં હોવાથી લોકપ્રિય બને છે. તેથી વિધાન 1 અને 3 સાચાં, જવાબ (C) ફક્ત 1 અને 3.

23 નીચેના પૈકી કયા કારણોસર એમ કહી શકાય કે ભારતમાં અલ્ટ્રા પ્રોસેસ ફૂડનું ચલણ વધ્યું છે?

A યુવા પેઢીના રોજિંદા ખોરાકમાં આવા હાનિકારક પદાર્થોનો હિસ્સો 61% જેટલો ઊંચો છે.

B તે સાયવવામાં સરળ છે.

C ભારતમાં રિટેલ દર વર્ષની તેનો દબદબો વધ્યો છે.

D માર્કેટના હોલ્ડિંગની જાહેરાતોમાં 40% જગ્યા આ ફૂડનું ઉત્પાદન કરતી કંપનીઓ રોકે છે.

જવાબ: A

સમજૂતી: ગંધખંડમાં દર્શાવાયું છે કે યુવા પેઢીના ખોરાકમાં અલ્ટ્રા પ્રોસેસ હાનિકારક પદાર્થોનો હિસ્સો 61% જેટલો ઊંચો છે, જે ભારતમાં તેના વધતા ચલણનું મુખ્ય સૂચક છે. તેથી જવાબ (A).

24 સરકારે _____ માં અલ્ટ્રા પ્રોસેસ ફૂડને લઈને ચેતવણી આપી છે.

A અન્ન અને નાગરિક પુરવઠા નિયમ

B અન્ન અને નાગરિક પુરવઠા અને ગ્રાહક બાબતોનું મંત્રાલય

C આર્થિક મોજણી

D રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્ય મોજણી

જવાબ: B

સમજૂતી: ગંધખંડ પ્રમાણે સરકારે અન્ન અને નાગરિક પુરવઠા તથા ગ્રાહક બાબતોના મંત્રાલય મારફતે અલ્ટ્રા પ્રોસેસ ફૂડ અંગે ચેતવણી આપી છે. તેથી જવાબ (B).

25 15 થી 49 વર્ષની વય જૂથની મહિલાઓમાં પુરુષોની સરખામણીમાં મેદસ્વીપણાનું પ્રમાણ _____ છે.

A વધુ

B ઓછું

C બરાબર સરખું

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહીં

જવાબ: A

સમજૂતી: ગંધખંડ આધારિત પ્રશ્ન. NFHS જેવા સર્વેક્ષણો અને સામાન્ય તબીબી માહિતી પ્રમાણે ભારતમાં 15-49 વર્ષની વયજૂથની મહિલાઓમાં મેદસ્વીપણા (obesity)નું પ્રમાણ પુરુષોની સરખામણીમાં વધુ જોવા મળે છે — તેથી સાચો જવાબ 'વધુ' છે.

26 સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘે તૈયાર કરાવેલ અહેવાલ નીચેનાં પૈકી કઈ બાબતો જણાવે છે? 1. જે દેશ પર કુમળો થાય છે ત્યાં 20 વર્ષ સુધી પર્યાવરણ પર અસર થાય છે. 2. તેના પડોશી દેશો પર પ્રમાણમાં ઓછી અસર થાય છે. 3. આવા દેશોમાં લોકોમાં કેન્સર જેવી ખતરનાક બીમારીઓ થાય છે.

A ફક્ત 1

B ફક્ત 1 અને 2

C ઉપરોક્ત તમામ

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: C

સમજૂતી: ગંધખંડ આધારિત પ્રશ્ન. અહેવાલમાં ત્રણેય બાબતો — જે દેશ પર પરમાણુ/યુદ્ધની અસર થાય ત્યાં લાંબા ગાળાની પર્યાવરણીય અસર, પડોશી દેશો પર ઓછી અસર અને કેન્સર જેવી બીમારીઓ — દર્શાવાઈ છે, તેથી 'ઉપરોક્ત તમામ' સાચો જવાબ છે.

27 દુનિયામાં ગ્રીનહાઉસ ગેસના ઉત્સર્જનમાં 'ચોર પોલ્યુશન'નો ક્રમ કયો છે?

A પ્રથમ

B બીજો

C ત્રીજો

D ચોથો

જવાબ: D

સમજૂતી: ગંધખંડ પ્રમાણે ગ્રીનહાઉસ ગેસ ઉત્સર્જનમાં 'ચોર પોલ્યુશન' (છૂપું/અનધિકૃત પ્રદૂષણ)નો ક્રમ ચોથો દર્શાવાયો છે, તેથી જવાબ 'ચોથો' છે.

28 નીચેની પૈકી કયાં સ્થળોએ કુમળા થાય ત્યારે ગ્રીનહાઉસ ગેસનું ઉત્સર્જન ખૂબ જ વધી જાય છે? 1. જાહેર લીલાછમવાળાં સ્થળોએ 2. ફૂડ હિલ 3. પેટ્રોલપંપ

A ફક્ત 1 અને 2

B ફક્ત 2 અને 3

C ફક્ત 1 અને 3

D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: D

સમજૂતી: ગંધખંડ આધારિત. ત્રણેય પ્રકારના સ્થળોએ આગ/કુમળો થાય ત્યારે ગ્રીનહાઉસ ગેસનું ઉત્સર્જન વધે છે તેવું દર્શાવાયું છે, તેથી 'ઉપરોક્ત તમામ' સાચો જવાબ છે.

29 ઈરાનના ફૂડ ભંડારો પર કુમળા થવાને કારણે નીચેની પૈકી કઈ પર્યાવરણને લગતી અસરો થઈ?

A તહેવારમાં કાળો વરસાદ થયો.

B ફૂડ ભંડારોનો નાશ થયો.

C ફૂડના આંતરરાષ્ટ્રીય ભાવોમાં વધારો થયો.

D ભારતમાં ફૂડની સમસ્યાઓ સર્જાઈ.

જવાબ: A

સમજૂતી: ગંધખંડ પ્રમાણે ઈરાનના ફૂડ ભંડારો પર આગ લાગતાં પર્યાવરણને લગતી સીધી અસર તરીકે 'કાળો વરસાદ' થયો — અન્ય વિકલ્પો આર્થિક/અન્ય દેશની અસરો છે, પર્યાવરણીય નહીં. તેથી જવાબ A.

30 જે દેશો યુદ્ધમાં સામેલ હોય તેમને _____ ની દરકાર હોતી નથી.

- A સંરક્ષણ ખર્ચ
- B સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની વિનંતિઓ
- C સજીવ સૃષ્ટિ પર થતી અસર
- D જિયો પોલિટિકલ અસર

જવાબ: C

સમજૂતી: ગદ્યખંડ આધારિત. યુદ્ધમાં વ્યસ્ત દેશો સજીવ સૃષ્ટિ (પર્યાવરણ-જીવસૃષ્ટિ) પર થતી અસરની દરકાર કરતા નથી — એ જ ગદ્યખંડનો કેન્દ્રીય મુદ્દો છે. તેથી જવાબ C.

31 જો બે ખૂણા પૂરક છે (supplementary angles) અને તેમનો ગુણોત્તર 1:4 હોય તો નાના ખૂણાનું માપ કેટલું થશે?

- A 40°
- B 38°
- C 36°
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: C

સમજૂતી: પૂરક ખૂણાઓનો સરવાળો 180° થાય. ગુણોત્તર 1:4 એટલે કુલ ભાગ = $1+4 = 5$. નાનો ખૂણો = $180^\circ \times (1/5) = 36^\circ$. તેથી જવાબ 36° (C).

32 જો કોઈ એક ખૂણા θ માટે $\sin \theta$ નું મૂલ્ય $1/3$ હોય તો $\cos \theta$ નું મૂલ્ય કેટલું થશે?

- A $2/3$
- B $3/4$
- C $\sqrt{3}/4$
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહીં.

જવાબ: D

સમજૂતી: ઓળખ: $\sin^2 \theta + \cos^2 \theta = 1$. $\cos \theta = \sqrt{1 - \sin^2 \theta} = \sqrt{1 - (1/3)^2} = \sqrt{1 - 1/9} = \sqrt{8/9} = (2\sqrt{2})/3 \approx 0.943$. આપેલા વિકલ્પોમાં $(2\sqrt{2})/3$ નથી, તેથી 'ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહીં' (D) સાચો જવાબ છે.

33 નીચે પૈકી કઈ સંખ્યા $1/2$ થી વધુ અને $3/4$ થી ઓછી છે?

- A $3/5$
- B $3/8$
- C $4/5$
- D 0.45

જવાબ: A

સમજૂતી: $1/2 = 0.5$ અને $3/4 = 0.75$. વિકલ્પોને દશાંશમાં ફેરવો: $3/5 = 0.6$, $3/8 = 0.375$, $4/5 = 0.8$, $0.45 = 0.45$. માત્ર 0.6 એ 0.5 અને 0.75 ની વચ્ચે આવે છે. તેથી જવાબ $3/5$ (A).

34 બે ભાઈઓની હાલની ઉંમરનો ગુણોત્તર 1:2 છે. આથી 5 વર્ષ પહેલાં આ ગુણોત્તર 1:3 હતો. તો આથી 5 વર્ષ પછી આ ગુણોત્તર કેટલો થશે?

- A 2:3
- B 9:10
- C 3:5
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: C

સમજૂતી: હાલની ઉંમર x અને $2x$ ધારો. 5 વર્ષ પહેલાં: $(x-5)/(2x-5) = 1/3 \rightarrow 3(x-5) = 2x-5 \rightarrow 3x-15 = 2x-5 \rightarrow x = 10$. એટલે હાલની ઉંમર 10 અને 20. 5 વર્ષ પછી: 15 અને 25, ગુણોત્તર = $15:25 = 3:5$. તેથી જવાબ C.

35 એક ત્રિકોણના બે ખૂણાનું માપ 60° હોય તો તે ત્રિકોણ કયા પ્રકારનો ત્રિકોણ હશે?

- A સમબાજુ ત્રિકોણ ✓
- B કાટકોણ ત્રિકોણ
- C ગુરુકોણ ત્રિકોણ
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: A

સમજૂતી: ત્રિકોણના ખૂણાઓનો સરવાળો 180° થાય. બે ખૂણા $60^\circ + 60^\circ = 120^\circ$, એટલે ત્રીજો ખૂણો $= 180^\circ - 120^\circ = 60^\circ$. ત્રણેય ખૂણા 60° સમાન હોવાથી તે સમબાજુ ત્રિકોણ છે. તેથી જવાબ A.

36 15 ઓગસ્ટ, 2010ના દિવસે કયો વાર હશે?

- A શનિવાર
- B સોમવાર
- C ગુરુવાર
- D રવિવાર ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: 1 જાન્યુઆરી 2010 શુક્રવાર હતો. 15 ઓગસ્ટ સુધીના દિવસોની ગણતરી:
 $31(\text{જાન્યુ}) + 28(\text{ફેબ્રુ}) + 31(\text{માર્ચ}) + 30(\text{એપ્રિલ}) + 31(\text{મે}) + 30(\text{જૂન}) + 31(\text{જુલાઈ}) + 15 = 227$ મો દિવસ. $(227-1) \div 7$ ની શેષ $= 226 \bmod 7 = 2$. શુક્રવાર + 2 દિવસ = રવિવાર. તેથી જવાબ રવિવાર (D).

37 એક હોડીની પ્રવાહની દિશામાં ઝડપ 15 કિમી/કલાક છે. જો પ્રવાહની ઝડપ 2.5 કિમી/કલાક હોય તો પ્રવાહની વિરુદ્ધ દિશામાં હોડીની ઝડપ કેટલી હશે?

- A 12.5 કિમી/કલાક
- B 13.75 કિમી/કલાક
- C 10 કિમી/કલાક ✓
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: C

સમજૂતી: પ્રવાહની દિશામાં (downstream) ઝડપ = હોડીની શાંત પાણીની ઝડપ + પ્રવાહ = 15. પ્રવાહ = 2.5, એટલે હોડીની શાંત પાણીમાં ઝડપ $= 15 - 2.5 = 12.5$. પ્રવાહની વિરુદ્ધ દિશામાં (upstream) ઝડપ $= 12.5 - 2.5 = 10$ કિમી/કલાક. તેથી જવાબ 10 કિમી/કલાક (C).

38 ₹ 450માં કેટલાક દડા ખરીદવામાં આવ્યા. જો પ્રત્યેક દડાની કિંમત પર ₹ 15 જેટલું વળતર મળ્યું હોત તો 15 દડા વધુ ખરીદી શકાયા હોત. તો વળતર મળ્યા બાદ કુલ કેટલા દડા ખરીદવામાં આવ્યા હોત?

- A 15
- B 20
- C 10
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ. ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: ધારો મૂળ કિંમત ₹p પ્રતિ દડો. દડા $= 450/p$. વળતર પછી કિંમત $(p-15)$: $450/(p-15) - 450/p = 15$. $450p - 450(p-15) = 15 \cdot p(p-15) \rightarrow 450 \times 15 = 15 \cdot p(p-15) \rightarrow p(p-15) = 450 \rightarrow p^2 - 15p - 450 = 0 \rightarrow p = (15 + \sqrt{(225+1800)})/2 = (15+45)/2 = 30$. વળતર પછી કિંમત $= 30-15 = 15$, દડા $= 450/15 = 30$. વિકલ્પોમાં 30 નથી, તેથી 'ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ' (D).

39 જો $P : Q = 3 : 4$, $Q : R = 7 : 9$ હોય તો $P : Q : R$ કેટલો થશે?

- A 3 : 11 : 9
- B 12 : 28 : 42
- C 21 : 28 : 36
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: C

સમજૂતી: $P:Q = 3:4$ અને $Q:R = 7:9$. Q ને સમાન કરવા $LCM(4,7) = 28$ લો. $P:Q = 3:4$ ને 7 વડે ગુણો $\rightarrow 21:28$. $Q:R = 7:9$ ને 4 વડે ગુણો $\rightarrow 28:36$. તેથી $P:Q:R = 21:28:36$. જવાબ C.

40 45 કિમી/કલાકની ઝડપે જતી અને 130 મીટર લાંબી ટ્રેન 30 સેકન્ડમાં એક પુલને પસાર કરે છે. તો પુલની લંબાઈ કેટલી હશે?

- A 245 મીટર
- B 275 મીટર
- C 300 મીટર
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: A

સમજૂતી: ઝડપ = 45 કિમી/કલાક = $45 \times (5/18) = 12.5$ મીટર/સેકન્ડ. 30 સેકન્ડમાં કાપેલું કુલ અંતર = $12.5 \times 30 = 375$ મીટર. આ અંતર = ટ્રેનની લંબાઈ + પુલની લંબાઈ. પુલની લંબાઈ = $375 - 130 = 245$ મીટર. જવાબ A.

41 વિવિધ રાજ્યોમાં પ્રશાસનમાં એકરૂપતા કેવી રીતે આવી શકે?

- A અધિકારીઓમાં જાગૃતિ કેળવીને
- B કેન્દ્ર સરકાર પાસેથી તાલીમ લીધા બાદ અધિકારીઓને વિવિધ રાજ્યોમાં સોંપવાથી
- C અધિકારીઓને રાજકીય પક્ષાપક્ષી દૂર રાખીને
- D અધિકારીઓને અંકુશમાં રાખીને

જવાબ: B

સમજૂતી: ગદ્યખંડ પ્રમાણે અખિલ ભારતીય સેવાઓના અધિકારીઓને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સમાન તાલીમ આપી વિવિધ રાજ્યોમાં સોંપવાથી પ્રશાસનમાં એકરૂપતા આવે છે. તેથી જવાબ B.

42 કેન્દ્ર સરકારના મંત્રાલયોની નીતિ કે યોજનાઓના ઘડતરમાં અધિકારીઓની ભૂમિકા કેવી રીતે મહત્વની બની રહેશે?

- A અધિકારીઓને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા તાલીમ આપીને
- B અધિકારીઓમાં પક્ષ પ્રત્યે સંવેદના જગાડીને
- C જિલ્લા સ્તરે કાર્ય કર્યા બાદ અધિકારીઓ પ્રતિનિયુક્તિ દ્વારા કેન્દ્ર સરકારનાં કાર્ય કરવાની તક આપીને
- D સનદી સેવામાં તટસ્થ રાખીને

જવાબ: C

સમજૂતી: ગદ્યખંડ પ્રમાણે જિલ્લા સ્તરે અનુભવ મેળવ્યા બાદ અધિકારીઓ પ્રતિનિયુક્તિ (deputation) દ્વારા કેન્દ્ર સરકારના મંત્રાલયોમાં કાર્ય કરી નીતિ-ઘડતરમાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે. તેથી જવાબ C.

43 સનદી સેવાઓની ભરતી, સેવા શરતો અને બરતરફીને રાજકીય હસ્તક્ષેપથી કેવી રીતે મુક્ત રાખવામાં આવી છે?

- A કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ઘડવામાં આવેલી નીતિઓ અન્વયે
- B રાજ્ય સરકાર દ્વારા ઘડવામાં આવેલી નીતિઓ અન્વયે
- C કેન્દ્ર સરકાર તેમજ રાજ્ય સરકાર દ્વારા ઘડવામાં આવેલી સંયુક્ત નીતિઓ અન્વયે
- D સંવિધાનમાં જોગવાઈઓ અન્વયે

જવાબ: D

સમજૂતી: ગદ્યખંડ પ્રમાણે સનદી (બંધારણીય) સેવાઓની ભરતી, સેવા શરતો અને બરતરફી ભારતના સંવિધાનની જોગવાઈઓ (અનુચ્છેદ 309, 310, 311) અન્વયે રાજકીય હસ્તક્ષેપથી મુક્ત રખાય છે. તેથી જવાબ D.

44 સરદાર પટેલના વ્યાખ્યાનમાં નીચે પૈકી કઈ બાબતોનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો? 1. તટસ્થતા 2. પ્રજા પ્રત્યે સહાનુભૂતિ 3. કાયદાનું યોગ્ય જ્ઞાન

- A ફક્ત 1 અને 2
- B ફક્ત 2 અને 3
- C ફક્ત 1 અને 3
- D ઉપરોક્ત તમામ

✓

જવાબ: D

સમજૂતી: સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલના વહીવટ-પોલીસ અંગેના વ્યાખ્યાનમાં અધિકારી પાસે જરૂરી ગુણો તરીકે તટસ્થતા (પક્ષપાત વગરનું વર્તન), પ્રજા પ્રત્યે સહાનુભૂતિ અને કાયદાનું યોગ્ય જ્ઞાન - આ ત્રણેય બાબતોનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી ઉપરોક્ત તમામ સાચા છે, જવાબ (D).

45 સરદાર પટેલે તેમના વ્યાખ્યાનમાં અધિકારીઓને કઈ તાકીદ કરી?

- A અંગ્રેજોના લાભ ખાતીને કોઈની તરફદારી નિર્ભય નહીં કરવાની
- B રાજ્યનામું આપ્યા બાદ જ શૌર્ય રાખવાની પ્રજામાં ભેળસેળ જોડાવાની
- C કેન્દ્ર સરકારમાં ફરજિયાતપણે પ્રતિનિધિ બનતા સંકોચ રાખ્યા વગર પ્રજાકીય શાંતિથી કામ કરવાની
- D નિવૃત્તિ બાદ પણ દેશસેવા ચાલુ રાખવાની

✓

જવાબ: D

સમજૂતી: સરદાર પટેલે અધિકારીઓને તાકીદ કરી હતી કે સેવાનિવૃત્તિ બાદ પણ તેઓ દેશની સેવા કરવાનું ચાલુ રાખે. નોકરી દરમિયાન અને ત્યારબાદ પણ રાષ્ટ્રસેવાની ભાવના જાળવી રાખવાનો સંદેશ આપ્યો હતો. તેથી જવાબ (D) નિવૃત્તિ બાદ પણ દેશસેવા ચાલુ રાખવાની.

46 કવે કયા વિભાગમાંથી "સોના" સંસ્થા માટે અધિકારીઓની પસંદગી કરી?

- A કાઈમ બ્રાંચ
- B ઇન્ટેલિજન્સ બ્યૂરો
- C ગૃહ મંત્રાલય
- D ભારતીય દૂતાવાસ

✓

જવાબ: B

સમજૂતી: ગદ્યખંડ અનુસાર "સોના" સંસ્થા (ગુમચર સંગઠન) માટેના અધિકારીઓની પસંદગી ઇન્ટેલિજન્સ બ્યૂરો (ગુમચર વિભાગ) માંથી કરવામાં આવી હતી, કારણ કે આ સંસ્થાનું કાર્ય ગુમચર પ્રકારનું હતું. તેથી જવાબ (B).

47 નીચેના પૈકી કઈ બાબત "સોના"ની ઓળખ છે? 1. કાળા ગોગલ્સ પહેરવાં 2. ટૅભાવા (બોલ્યા) વગર કામ કરવું 3. રાષ્ટ્રહિતને સૌથી ઉપર રાખવું

- A ફક્ત 1 અને 2
- B ફક્ત 2 અને 3
- C ફક્ત 1 અને 3
- D ઉપરોક્ત તમામ

✓

જવાબ: B

સમજૂતી: ગદ્યખંડ મુજબ "સોના" અધિકારીની ઓળખ ચૂપચાપ (બોલ્યા વગર) કામ કરવાની તથા રાષ્ટ્રહિતને સૌથી ઉપર રાખવાની છે - એટલે કે ગુમતાથી દેશ માટે કામ કરવું. કાળા ગોગલ્સ પહેરવાં તેની ઓળખ નથી. તેથી ફક્ત 2 અને 3 સાચા, જવાબ (B).

48

કવ "સોના"ના અધિકારીને નીચે પૈકી કઈ તાલીમ જાતે આપતા?

- A દૂતાવાસમાં જઈ ગુપ્ત વાતો કઢાવવાની
- B બિલકુલ બોલ્યા વગર કામ કરવાની
- C પાકિસ્તાની લશ્કરી છાવણીઓમાં ધૂસવાની
- D જરૂર પડે તો દેશ માટે શહીદ થઈ જવાની

✓

જવાબ: D

સમજૂતી: ગદ્યખંડ અનુસાર "સોના"ના અધિકારીને કવ જાતે એ તાલીમ આપતા કે જરૂર પડ્યે દેશ માટે પોતાનું બલિદાન આપીને શહીદ થઈ જવાની તૈયારી રાખવી. દેશભક્તિ અને બલિદાનની ભાવનાની તાલીમ આપતા. તેથી જવાબ (D).

49

1971ના યુદ્ધમાં કવની મહત્વની ભૂમિકા શી હતી?

- A તેમણે પાકિસ્તાની દૂતાવાસના અધિકારીઓને નજરકેદ કરી લીધા હતા.
- B તેમણે પાકિસ્તાની સંચારતંત્ર હાઈજેક કરી લીધું હતું.
- C તેમણે દાઢી ચીબા વગર કામ પકડી લશ્કરી અધિકારીઓ પાસેથી સુરક્ષાને લગતી તમામ માહિતી મેળવી લીધી હતી.
- D તેમણે પાકિસ્તાનની અંદરખાને અસંતુષ્ટ જૂથોને ત્યાંની ચૂંટણીમાં મદદ કરી.

✓

જવાબ: C

સમજૂતી: ગદ્યખંડ અનુસાર 1971ના ભારત-પાકિસ્તાન યુદ્ધમાં કવ અને તેમના "સોના" ગુપ્તચર નેટવર્ક પાકિસ્તાની લશ્કરી અધિકારીઓ પાસેથી સુરક્ષાને લગતી મહત્વની ગુપ્ત માહિતી મેળવી ભારતને વ્યૂહાત્મક ફાયદો અપાવ્યો હતો. તેથી જવાબ (C).

50

પાકિસ્તાન પરમાણુ બોમ્બ બનાવી રહ્યું છે એવી ખાતરી કેવી રીતે થઈ?

- A "સોના" એજન્ટોને પાકિસ્તાનના પરમાણુ મથક કાઝુટાની એકદમ નજીકથી તેની તસવીરો લઈ આવ્યા.
- B "સોના" એજન્ટોને પાકિસ્તાનના અસંતુષ્ટ જૂથો દ્વારા માહિતી આપવામાં આવી.
- C "સોના" એજન્ટો પરમાણુ મથકના વૈજ્ઞાનિકોના વાળના નમૂના ચોરી લાવ્યા, જેનો રેડિયો એક્ટિવ ટેસ્ટ કરાવા ખાતરી થઈ.
- D પાકિસ્તાનના કેટલાક ઉચ્ચ લશ્કરી અધિકારીઓ સાથે કેળવી માહિતી કઢાવવામાં આવી

✓

જવાબ: C

સમજૂતી: ગદ્યખંડ અનુસાર "સોના" એજન્ટોએ પાકિસ્તાનના પરમાણુ મથકના વૈજ્ઞાનિકોના વાળના નમૂના ચોરી લાવી તેનો રેડિયોએક્ટિવ ટેસ્ટ કરાવ્યો, જેના પરથી ખાતરી થઈ કે પાકિસ્તાન પરમાણુ બોમ્બ બનાવી રહ્યું છે. તેથી જવાબ (C).

51

નિર્દેશ (51-55): નીચે આપેલી શ્રેણીનો અભ્યાસ કરી આપેલા પ્રશ્નો માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો: 4 % E 2 O N 3 # Z ! @ \$ T G W 8 1 ^ A B 7 9 6 1 R H U X ^ 1 5 "Z" અને "A"ની બરાબર મધ્ય કયો ઘટક છે?

- A G
- B W
- C T
- D \$

✓

જવાબ: A

સમજૂતી: શ્રેણીમાં Z સ્થાન 9 પર અને A સ્થાન 19 પર છે. બંનેની બરાબર મધ્યમાં સ્થાન 14 આવે, જ્યાં G છે. તેથી જવાબ A (G). (શ્રેણી: 4 % E 2 O N 3 # Z ! @ \$ T G W 8 1 + A B 7 9 6 1 R H U X ^ 1 5)

52 આપેલી શ્રેણીમાં સંકેતો પછી તરત આવતી હોય એવી સંખ્યાઓ કેટલી છે?

A શૂન્ય

B 1

C 2

D 3

જવાબ: A

સમજૂતી: દરેક સંકેત પછી તરત શું આવે છે તે જુઓ: %→E, #→Z, !→@, @→\$, \$→T, +→A, ^→I. કોઈ પણ સંકેત પછી તરત સંખ્યા આવતી નથી. તેથી જવાબ A (શૂન્ય). (શ્રેણી: 4 % E 2 O N 3 # Z ! @ \$ T G W 8 1 + A B 7 9 6 1 R H U X ^ I 5)

53 આપેલી શ્રેણીના જમણા છેડાથી 18મા ઘટકથી ઈશ્વર સામે કયો ઘટક છે?

A T

B %

C !

D #

જવાબ: D

સમજૂતી: આપેલી શ્રેણીમાં જમણા છેડાથી ગણતરી કરી દર્શાવેલ સ્થાન મુજબ સાચો ઘટક # છે. તેથી જવાબ D (#).

54 જો શ્રેણીમાં તમામ સંકેતો અને સંખ્યાઓ દૂર કરવામાં આવે તો જમણા છેડાથી આઠમા સ્થાને કયો ઘટક છે?

A B

B G

C A

D W

જવાબ: D

સમજૂતી: બધા સંકેત અને સંખ્યા દૂર કરતાં ફક્ત અક્ષરો બાકી રહે: E O N Z T G W A B R H U X I. જમણા છેડાથી 8મો અક્ષર = W. તેથી જવાબ D (W). (શ્રેણી: 4 % E 2 O N 3 # Z ! @ \$ T G W 8 1 + A B 7 9 6 1 R H U X ^ I 5)

55 આપેલી શ્રેણીમાં તમામ સંખ્યાઓનો સરવાળો કેટલો થશે?

A 38

B 46

C 40

D 42

જવાબ: B

સમજૂતી: શ્રેણીની બધી સંખ્યાઓ: 4, 2, 3, 8, 1, 7, 9, 6, 1, 5. સરવાળો = 4+2+3+8+1+7+9+6+1+5 = 46. તેથી જવાબ B (46). (શ્રેણી: 4 % E 2 O N 3 # Z ! @ \$ T G W 8 1 + A B 7 9 6 1 R H U X ^ I 5)

56 નીચેની શ્રેણીમાં આગામી પદ કયું હશે? ABD, DGK, HMS, MTB, SBL, (?)

A ZKU

B ZKW

C YKW

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: B

સમજૂતી: ત્રણેય સ્થાનના અક્ષરો અલગ વૃદ્ધિથી વધે છે. પહેલો અક્ષર: A, D, H, M, S → Z (+3, +4, +5, +6, +7). બીજો: B, G, M, T, B → K (+5, +6, +7, +8, +9). ત્રીજો: D, K, S, B, L → W (+7, +8, +9, +10, +11). તેથી આગામી પદ ZKW = જવાબ B.

57 આપેલ વિકલ્પો પૈકી કયો એક વિકલ્પ અન્ય ત્રણ વિકલ્પોથી અલગ પડે છે?

A રાઈ

B બાજરી

C ચોખા

D ઘઉં

જવાબ: A

સમજૂતી: બાજરી, ચોખા અને ઘઉં એ ત્રણેય મુખ્ય અનાજ (ધાન્ય પાક) છે જે ખોરાક તરીકે વપરાય છે, જ્યારે રાઈ એ મસાલા/તેલીબિયાં પ્રકારનો પાક છે. તેથી અલગ પડતો વિકલ્પ (A) રાઈ.

58 નીચે આપેલા 5 શબ્દોને અંગ્રેજી ડિક્શનરી પ્રમાણે ગોઠવતા ત્રીજા ક્રમે કયો શબ્દ આવશે? Electrolysis, Electroplating, Electrification, Election, Electicism

A Electrolysis

B Electrification

C Election

D Electroplating

જવાબ: B

સમજૂતી: શબ્દકોશ (alphabetical) ક્રમમાં ગોઠવતાં: 1. Electicism (Electi-c), 2. Election (Electi-o), 3. Electrification, 4. Electrolysis, 5. Electroplating. 'Electr' વાળા ત્રણ શબ્દોમાં Electrifi < Electro < Electrop. ત્રીજા ક્રમે Electrification આવે. તેથી જવાબ (B).

59 એક ફોટામાં દેખાતા પુરુષ તરફ જોઈ પૂછ્યું કે, "તેના પિતાના પિતા મારી માતાના બેવાજ (વેવાઈ) છે" તો તે પુરુષ અને પૂછનાર કયા સંબંધથી જોડાયેલા છે?

A કાકા-ભત્રીજો

B પિતા-પુત્રી

C જમાઈ-સાસુ

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: D

સમજૂતી: પુરુષના પિતાના પિતા (દાદા) એ પૂજાની માતાના વેવાઈ છે, એટલે દાદાનું સંતાન (પુરુષના પિતા) પૂજાની માતાની દીકરી સાથે પરણ્યું. તેથી પુરુષ પૂજાનો ભાણેજ થાય અને પૂજા તેની માસી. આ સંબંધ A/B/C વિકલ્પોમાં નથી, તેથી જવાબ D (ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ).

60 નીચેની શ્રેણીમાં ખૂટતી સંખ્યા કઈ હશે? 1, 3, 7, 15, (?), 63, 127

A 22

B 25

C 29

D 31

જવાબ: D

સમજૂતી: પેટર્ન: દરેક પદ = પાછલું પદ $\times 2 + 1$. $1 \times 2 + 1 = 3$, $3 \times 2 + 1 = 7$, $7 \times 2 + 1 = 15$, $15 \times 2 + 1 = 31$, $31 \times 2 + 1 = 63$, $63 \times 2 + 1 = 127$. વૈકલ્પિક રીતે દરેક પદ $= 2^n - 1$ (1, 3, 7, 15, 31, 63, 127). તેથી ખૂટતી સંખ્યા 31. જવાબ (D).

61 પેસિફિક : એટલાન્ટિક મહાસાગર :: ધોળી : (?)

- A હિન્દ મહાસાગર
- B આર્કટિક મહાસાગર
- C પેસિફિક મહાસાગર ✓
- D ઉત્તર સમુદ્ર

જવાબ: C

સમજૂતી: પોર્ટુગલનો દરિયાકિનારો એટલાન્ટિક મહાસાગર પર છે; એ જ રીતે ચીલીનો આખો પશ્ચિમ કિનારો પેસિફિક મહાસાગર પર છે. તેથી જવાબ C (પેસિફિક મહાસાગર).

62 નિર્દેશ (62-64): સાત મિત્રો એકબીજાથી વિવિધ અંતરે બેઠા છે. W એ Xથી પશ્ચિમ દિશામાં 4 મીટર અંતરે છે. T એ Uની ઉત્તર દિશામાં 4 મીટર અંતરે છે. S એ Uની પશ્ચિમે 4 મીટર દૂર છે. જ્યારે Q એ Vની ઉત્તરે 1 મીટર દૂર છે. W એ Yની ઉત્તરે 2 મીટર દૂર છે તથા Y એ Tની પશ્ચિમે 8 મીટર દૂર છે. X એ Qને સાપેક્ષ કઈ દિશામાં છે?

- A ઉત્તર-પૂર્વ
- B દક્ષિણ-પૂર્વ
- C ઉત્તર
- D ઉત્તર-પશ્ચિમ ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: S ને મૂળબિંદુ ગણતાં $X=(-4,4)$ અને $Q=(4,0)$. X એ Q થી પશ્ચિમમાં 8 મીટર અને ઉત્તરમાં 4 મીટર છે, એટલે X એ Q ની ઉત્તર-પશ્ચિમ દિશામાં છે. તેથી જવાબ D (ઉત્તર-પશ્ચિમ). ($S=(0,0)$, $T=(0,2)$, $Q=(4,0)$, $V=(4,-1)$, $Y=(-8,2)$, $W=(-8,4)$, $X=(-4,4)$)

63 W અને V વચ્ચે લઘુત્તમ કેટલું અંતર છે?

- A 13 મીટર ✓
- B 15 મીટર
- C 11 મીટર
- D 9 મીટર

જવાબ: A

સમજૂતી: $W=(-8,4)$ અને $V=(4,-1)$. બંને વચ્ચેનું અંતર = વર્ગમૂળ($(4-(-8))^2 + (-1-4)^2$) = વર્ગમૂળ($144+25$) = વર્ગમૂળ(169) = 13 મીટર. તેથી જવાબ A (13 મીટર). ($S=(0,0)$, $T=(0,2)$, $Q=(4,0)$, $V=(4,-1)$, $Y=(-8,2)$, $W=(-8,4)$, $X=(-4,4)$)

64 S એ Wને સાપેક્ષ કઈ દિશામાં છે?

- A ઉત્તર-પૂર્વ
- B દક્ષિણ-પૂર્વ ✓
- C દક્ષિણ-પશ્ચિમ
- D ઉત્તર-પશ્ચિમ

જવાબ: B

સમજૂતી: $S=(0,0)$ અને $W=(-8,4)$. S એ W થી પૂર્વમાં 8 મીટર અને દક્ષિણમાં 4 મીટર છે, એટલે S એ W ની દક્ષિણ-પૂર્વ દિશામાં છે. તેથી જવાબ B (દક્ષિણ-પૂર્વ). ($S=(0,0)$, $T=(0,2)$, $Q=(4,0)$, $V=(4,-1)$, $Y=(-8,2)$, $W=(-8,4)$, $X=(-4,4)$)

65 નિર્દેશ (65-67): આપેલા દરેક પ્રશ્નમાં એક "પ્રશ્ન" અને બે વિધાનો આપવામાં આવ્યાં છે. તમારે એ વિધાનોનો અભ્યાસ કરી આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવામાં એ વિધાનો પર્યાપ્ત છે કે કેમ તે ચકાસવાનું છે. પ્રશ્ન: મને કેટલાં બાળકો છે? વિધાન-1: K અને J એ Mના ભત્રીજા છે. વિધાન-2: N એ એકમાત્ર સંતાન Fની માતા છે. M અને Nની લગ્નને 25 વર્ષ થયાં છે.

A માત્ર વિધાન 1 ઉત્તર આપવા પર્યાપ્ત છે.

B માત્ર વિધાન 2 ઉત્તર આપવા પર્યાપ્ત છે. ✓

C બંને વિધાનો એક સાથે પણ ઉત્તર આપવા પર્યાપ્ત નથી.

D બંને વિધાનો ઉત્તર આપવા માટે આવશ્યક છે.

જવાબ: B

સમજૂતી: પ્રશ્ન છે "M ને કેટલાં બાળકો છે?" વિધાન-1 માત્ર K અને J એ M ના ભત્રીજા છે એમ કહે છે, જે M ના પોતાના બાળકો વિશે કંઈ જણાવતું નથી - અપર્યાપ્ત. વિધાન-2 કહે છે N એ એકમાત્ર સંતાન F ની માતા છે અને M-N પતિ-પત્ની છે, એટલે M ને એક જ સંતાન (F) છે - આ પૂરતું છે. તેથી જવાબ (B) માત્ર વિધાન 2 પર્યાપ્ત છે.

66 એક પેટીમાં કેટલાક લાલ, વાદળી અને લીલા દડા છે. જો તેમાંથી એક દડો લેવામાં આવે તો તે લાલ હોય તેની સંભાવના કેટલી? વિધાન-1 પેટીમાં કુલ દડા 30 છે. વિધાન-2 પેટીમાં લાલ, વાદળી અને લીલા દડા 1 : 2 : 3 ના ગુણોત્તરમાં છે.

A માત્ર વિધાન 1 ઉત્તર આપવા પર્યાપ્ત છે.

B માત્ર વિધાન 2 ઉત્તર આપવા પર્યાપ્ત છે. ✓

C બંને વિધાનો એક સાથે પણ ઉત્તર આપવા માટે પર્યાપ્ત નહીં.

D બંને વિધાનો ઉત્તર આપવા આવશ્યક છે.

જવાબ: B

સમજૂતી: લાલ દડાની સંભાવના = લાલ દડા / કુલ દડા. વિધાન-2 પ્રમાણે દડાનો ગુણોત્તર 1 : 2 : 3 છે, એટલે કુલ ભાગ = 1+2+3 = 6 અને લાલ ભાગ = 1. તેથી લાલ દડાની સંભાવના = 1/6, જે ગુણોત્તર પરથી જ સીધી મળી જાય છે — કુલ સંખ્યા જાણ્યા વગર પણ. વિધાન-1 માત્ર કુલ સંખ્યા (30) આપે છે પણ ગુણોત્તર નથી આપતું, તેથી તે એકલું પૂરતું નથી. માટે માત્ર વિધાન-2 જ ઉત્તર આપવા પર્યાપ્ત છે.

67 જો n એ 10 અને 20ની વચ્ચે આવતી અવિભાજ્ય સંખ્યા હોય તો n નું મૂલ્ય કેટલું છે? વિધાન-1 $n > 12$ વિધાન-2 $n < 17$

A માત્ર વિધાન 1 ઉત્તર આપવા પર્યાપ્ત છે.

B માત્ર વિધાન 2 ઉત્તર આપવા પર્યાપ્ત છે.

C બંને વિધાનો એક સાથે પણ ઉત્તર આપવા માટે પર્યાપ્ત નહીં.

D બંને વિધાનો ઉત્તર આપવા આવશ્યક છે. ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: 10 અને 20 વચ્ચેની અવિભાજ્ય સંખ્યાઓ છે: 11, 13, 17, 19. વિધાન-1 ($n > 12$) લાગુ કરતાં બાકી રહે છે 13, 17, 19 — એક કરતાં વધુ, તેથી એકલું પૂરતું નથી. વિધાન-2 ($n < 17$) લાગુ કરતાં બાકી રહે છે 11, 13 — એક કરતાં વધુ, તેથી એકલું પૂરતું નથી. બંને સાથે લાગુ કરતાં ($12 < n < 17$) બાકી રહે છે ફક્ત 13 — એક જ ઉત્તર. માટે બંને વિધાનો સાથે મળીને ઉત્તર આપવા આવશ્યક છે.

68 નિર્દેશ (68-70): નીચે આપેલી વિગતોનો અભ્યાસ કરી આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો: એક કંપનીના અંદાજપત્રમાં નીચે મુજબની ફાળવણી કરવામાં આવી છે. સેલ્સ વિભાગ : 25%, માર્કેટિંગ વિભાગ : 30%, આઈ. ટી. વિભાગ : 20%, માનવ સંસાધન વિભાગ : 15%, ઓપરેશન વિભાગ : 15%, કંપનીના કુલ વાર્ષિક અંદાજો ₹ 3 કરોડ છે. આઈ. ટી. વિભાગ અને માનવ સંસાધન વિભાગને થનાર ફાળવણીની તફાવત કેટલો હશે?

A ₹ 15 લાખ ✓

B ₹ 1.5 લાખ

C ₹ 9 લાખ

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: A

સમજૂતી: કુલ અંદાજ = ₹ 3 કરોડ = ₹ 3,00,00,000. આઈ.ટી. વિભાગ = 20% નો = $0.20 \times 3,00,00,000 = ₹ 60,00,000$. માનવ સંસાધન વિભાગ = 15% નો = $0.15 \times 3,00,00,000 = ₹ 45,00,000$. તફાવત = $60,00,000 - 45,00,000 = ₹ 15,00,000 = ₹ 15$ લાખ. નોંધ: $20\% - 15\% = 5\%$, અને 5% નો 3 કરોડ = ₹ 15 લાખ. માટે ઉત્તર ₹ 15 લાખ.

69 જો માનવ સંસાધન વિભાગમાં થનાર કુલ ફાળવણી પર 25% કાપ મૂકવામાં આવે તો માનવ સંસાધન વિભાગને કેટલી ફાળવણી થશે?

A ₹ 33,75,000 ✓

B ₹ 35,00,000

C ₹ 7,50,000

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: A

સમજૂતી: માનવ સંસાધન વિભાગની ફાળવણી = 15% નો 3 કરોડ = $0.15 \times 3,00,00,000 = ₹ 45,00,000$. તેના પર 25% કાપ મૂકતાં બાકી રહે = 75% નો $45,00,000 = 0.75 \times 45,00,000 = ₹ 33,75,000$. માટે ઉત્તર ₹ 33,75,000.

70 જો કુલ વાર્ષિક અંદાજોમાં 5% જેટલો ઘટાડો કરવામાં આવે તો આઈ. ટી. વિભાગને કેટલી ફાળવણી થશે?

A ₹ 62,50,000

B ₹ 57,00,000 ✓

C ₹ 54,00,000

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: B

સમજૂતી: કુલ અંદાજ = ₹ 3,00,00,000. તેમાં 5% ઘટાડો કરતાં નવો કુલ અંદાજ = 95% નો $3,00,00,000 = 0.95 \times 3,00,00,000 = ₹ 2,85,00,000$. આઈ.ટી. વિભાગ = 20% નો નવા અંદાજ = $0.20 \times 2,85,00,000 = ₹ 57,00,000$. માટે ઉત્તર ₹ 57,00,000.

71 એક નળાકારનું ઘનફળ 396 ઘન મીટર છે. જો તેની ઊંચાઈ 14 મીટર હોય તો તેના પાયાનો વ્યાસ કેટલો થશે?

A 3 મીટર

B 5 મીટર

C 6 મીટર ✓

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: C

સમજૂતી: નળાકારનું ઘનફળ = $\pi r^2 h$. $396 = (22/7) \times r^2 \times 14$. $(22/7) \times 14 = 44$. તેથી $396 = 44 \times r^2$, એટલે $r^2 = 396/44 = 9$, એટલે $r = 3$ મીટર. વ્યાસ = $2r = 2 \times 3 = 6$ મીટર. માટે ઉત્તર 6 મીટર.

72 નીચેની શ્રેણીમાં આગામી પદ કયું હશે? 27, 216, 729, (?)

A 1782

B 1728 ✓

C 1872

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: B

સમજૂતી: આ શ્રેણી પૂર્ણ ઘન (cube) ની છે: $27 = 3^3$, $216 = 6^3$, $729 = 9^3$. પાયાની સંખ્યાઓ 3, 6, 9 એમ 3 ના ગુણાંકમાં વધે છે, તેથી આગામી પાયો = 12. $12^3 = 12 \times 12 \times 12 = 1728$. માટે ઉત્તર 1728.

73 એક લંબચોરસની લંબાઈમાં 50% અને પહોળાઈમાં 20% જેટલો વધારો કરવામાં આવે તો તેના ક્ષેત્રફળમાં કેટલા ટકાનો વધારો થશે?

A 40%

B 60%

C 80% ✓

D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: C

સમજૂતી: મૂળ ક્ષેત્રફળ = લંબાઈ $\times$ પહોળાઈ = $L \times B$. નવી લંબાઈ = $1.5L$, નવી પહોળાઈ = $1.2B$. નવું ક્ષેત્રફળ = $1.5L \times 1.2B = 1.8LB$. વધારો = $1.8 - 1 = 0.8$, એટલે 80%. માટે ઉત્તર 80%.

74 એક વર્તુળનો પરિઘ 44 સેમી છે. તો તેનું ક્ષેત્રફળ કેટલું થશે?

- A 154 ચો સેમી
- B 88 ચો સેમી
- C 176 ચો સેમી
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: A

સમજૂતી: પરિઘ = $2\pi r = 44$. $2 \times (22/7) \times r = 44$, એટલે $(44/7) \times r = 44$, એટલે $r = 7$ સેમી. ક્ષેત્રફળ = $\pi r^2 = (22/7) \times 7 \times 7 = 22 \times 7 = 154$ ચો સેમી. માટે ઉત્તર 154 ચો સેમી.

75 એક 100 મીટર લંબાઈની ટ્રેન 30 કિમી/કલાકની ઝડપે ગતિ કરે છે. તો તેને એક થાંભલાને પસાર કરતાં કેટલો સમય લાગશે?

- A 8 સેકન્ડ
- B 10 સેકન્ડ
- C 12 સેકન્ડ
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: C

સમજૂતી: થાંભલો પસાર કરવા ટ્રેને પોતાની લંબાઈ જેટલું અંતર કાપવું પડે = 100 મીટર. ઝડપ = 30 કિમી/કલાક = $30 \times (5/18) = 150/18 = 25/3$ મીટર/સેકન્ડ. સમય = અંતર/ઝડપ = $100 \div (25/3) = 100 \times 3/25 = 300/25 = 12$ સેકન્ડ. માટે ઉત્તર 12 સેકન્ડ.

76 એક રકમ પર 2 વર્ષે 6% વ્યાજના દરે ₹ 7500 સાદું વ્યાજ પ્રાપ્ત થાય છે. તો તે રકમ કઈ હશે?

- A ₹ 62,500
- B ₹ 63,600
- C ₹ 65,500
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: A

સમજૂતી: સાદું વ્યાજ = (મુદ્દલ $\times$ દર $\times$ સમય) / 100. $7500 = (P \times 6 \times 2) / 100 = 12P/100$. તેથી $P = 7500 \times 100 / 12 = 750000/12 = ₹ 62,500$. માટે ઉત્તર ₹ 62,500.

77 ₹ 25,000 પર 8% વ્યાજ દરે કેટલા વર્ષે ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ તરીકે ₹ 4160 પ્રાપ્ત થશે?

- A 3 વર્ષ
- B 4 વર્ષ
- C 1.5 વર્ષ
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: D

સમજૂતી: ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ માટે $A = P(1 + r/100)^n$. કુલ રકમ $A = 25000 + 4160 = ₹ 29,160$. તેથી $29160/25000 = (1.08)^n$, એટલે $1.16640 = (1.08)^n$. $1.08^2 = 1.1664$, જે બરાબર મેળ ખાય છે, માટે $n = 2$ વર્ષ આવે છે. આપેલા વિકલ્પોમાં 2 વર્ષ નથી (3, 4 કે 1.5), તેથી સાચો વિકલ્પ 'ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ' થાય. [ગણિત મુજબ ચોક્કસ ઉત્તર 2 વર્ષ — પ્રશ્નના વિકલ્પોમાં વિસંગતિ જણાય છે.]

78 એક પાઈપ એક ટાંકીને 20 મિનિટમાં ભરે છે અને બીજો પાઈપ તે ટાંકીને 25 મિનિટમાં ભરી શકે છે. જો બંને પાઈપો એક સાથે ખોલવામાં આવે તો તે ટાંકી કેટલા સમયમાં ભરાશે?

- A 100/9 મિનિટ
- B 100/7 મિનિટ
- C 22.5 મિનિટ
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: A

સમજૂતી: પ્રથમ પાઈપનો દર = $1/20$ ટાંકી પ્રતિ મિનિટ, બીજા પાઈપનો દર = $1/25$ ટાંકી પ્રતિ મિનિટ. બંને સાથે = $1/20 + 1/25$. લ.સા.અ. 100: = $5/100 + 4/100 = 9/100$ ટાંકી પ્રતિ મિનિટ. તેથી પૂરી ટાંકી ભરવાનો સમય = $100/9$ મિનિટ. માટે ઉત્તર $100/9$ મિનિટ.

79 P એક કામ 18 દિવસમાં અને Q તે કામ 15 દિવસમાં કરી શકે છે. P તે કામ શરૂ કરીને 10 દિવસ બાદ કામ છોડે છે. તો બાકીનું કામ Q કેટલા દિવસમાં પૂરું કરશે?

- A 4 દિવસ
- B 6 દિવસ
- C 8 દિવસ
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: D

સમજૂતી: P નો દર = $1/18$ પ્રતિ દિવસ. 10 દિવસમાં P કરેલું કામ = $10/18 = 5/9$. બાકી કામ = $1 - 5/9 = 4/9$. Q નો દર = $1/15$ પ્રતિ દિવસ. Q ને બાકી કામ પૂરું કરવા લાગતો સમય = $(4/9) \div (1/15) = (4/9) \times 15 = 60/9 = 20/3 \approx 6.67$ દિવસ. આ આપેલા 4, 6 કે 8 પૈકી કોઈ સાથે મેળ ખાતું નથી, માટે ઉત્તર 'ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ'.

80 કપિલ એક વ્યવસાય ₹ 35,000ની રોકાણ સાથે શરૂ કરે છે. 5 મહિના બાદ સુનિલ કેટલાક રોકાણ સાથે જોડાય છે. જો એક વર્ષ બાદ બંને 2:3ના ગુણોત્તરમાં વહેંચણા કરે છે. તો સુનિલે કેટલું રોકાણ કર્યું હશે?

- A ₹ 60,000
- B ₹ 75,000
- C ₹ 90,000
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: C

સમજૂતી: નફો રોકાણ $\times$ સમય (મહિના) ના ગુણોત્તરમાં વહેંચાય છે. કપિલ: $35000 \times 12 = 4,20,000$. સુનિલ 5 મહિના બાદ જોડાય, એટલે તેનો સમય = $12 - 5 = 7$ મહિના. ધારો સુનિલનું રોકાણ = x , તેનો ભાગ = $x \times 7 = 7x$. ગુણોત્તર કપિલ : સુનિલ = $2 : 3$, એટલે $4,20,000 / 7x = 2/3$. $3 \times 4,20,000 = 2 \times 7x$, એટલે $12,60,000 = 14x$, એટલે $x = 90,000$. માટે સુનિલનું રોકાણ ₹ 90,000.

81 ડાંગ આદિવાસીનું પ્રિય વાદ્ય "પાવરી" બાબતે નીચેના પૈકી કયો વિકલ્પ સાચો છે?

- A તે માં વડે ફૂંક મારીને વગાડાય છે.
- B તે મંજીરાશી થોડાક મોટા આકારના કાંસાના ઢાળેલું વાદ્ય છે.
- C તે પખવાજ જેવું ઢોલક છે.
- D તે એક પ્રકારનો એકતારો છે.

જવાબ: A

સમજૂતી: પાવરી એ ડાંગ વિસ્તારના આદિવાસીઓનું પ્રિય સુષિર (ફૂંક મારીને વગાડાતું) વાદ્ય છે, જે મોં વડે ફૂંક મારીને વગાડવામાં આવે છે. તે વાંસ અને દૂધી/તુંબડામાંથી બનાવેલું હોય છે અને ડાંગી નૃત્ય સાથે વગાડાય છે. માટે સાચો વિકલ્પ 'તે મોં વડે ફૂંક મારીને વગાડાય છે'.

82 ગુજરાતની લોકસંસ્કૃતિમાં નવા પાકો ઘરમાં ભેળવવાનું શરૂ કરવા માટે ખેડૂતો _____ ને શ્રેષ્ઠ મુહૂર્ત માને છે.

- A શીતળા સાતમ
- B રક્ષાબંધન
- C આખાત્રીજ ✓
- D અષાઢ સુદ દશમ

જવાબ: C

સમજૂતી: આખાત્રીજ (અક્ષય તૃતીયા — વૈશાખ સુદ ત્રીજ) ગુજરાતની લોકસંસ્કૃતિમાં અત્યંત શુભ મુહૂર્ત ગણાય છે. આ દિવસ ખેતી-કૃષિ કાર્ય, નવા પાક ઘરમાં લેવા તથા શુભ કાર્યો શરૂ કરવા માટે શ્રેષ્ઠ મનાય છે; આ દિવસે કરેલા કાર્યનું ફળ અક્ષય (ક્યારેય ક્ષય ન થાય તેવું) રહે છે. માટે ઉત્તર આખાત્રીજ.

83 સફેદ અથવા રંગીન વસ્ત્ર પર અન્ય રંગોના વસ્ત્રની ફૂલ, પાંદ, પશુ, પંખી, માનવીય કે ભૌમિતિક આકૃતિઓના ટુકડાઓને કલાત્મક રીતે ગોઠવી રંગીન કે ઘોળા દોરાથી તૈયાર કરવામાં આવતા ગૂંથણને _____ કહે છે.

- A આબલા ભરત
- B બની ભરત
- C આરી ભરત
- D કટાવકામ ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: વર્ણવેલ કલા — જેમાં એક વસ્ત્ર પર બીજા રંગના વસ્ત્રના ફૂલ, પાન, પશુ-પંખી કે ભૌમિતિક આકૃતિના ટુકડા કાપીને ગોઠવી/સીવીને કલાત્મક ભાત તૈયાર કરાય છે — તેને કટાવકામ (appliqué) કહે છે. કચ્છ-સૌરાષ્ટ્રમાં આ ભરતકામની વિશિષ્ટ શૈલી પ્રચલિત છે. માટે ઉત્તર કટાવકામ.

84 પીઠોરા ધાર્મિક ભીંતચિત્ર ગુજરાતના પંચમહાલ અને વડોદરા જિલ્લાના _____ આદિવાસી પ્રજાની વિશિષ્ટતા છે.

- A રાઠવા ✓
- B વારલી
- C ફંસડા
- D સાંથલ

જવાબ: A

સમજૂતી: પીઠોરા (પિઠોરો) એ ધાર્મિક-મંગલ ભીંતચિત્ર છે જે ગુજરાતના પંચમહાલ, છોટાઉદેપુર અને વડોદરા વિસ્તારના રાઠવા આદિવાસી સમુદાયની વિશિષ્ટ કલા છે. ઘોડા સહિતની આકૃતિઓ ધરાવતું આ ચિત્ર દેવ પિઠોરાને સમર્પિત હોય છે. માટે ઉત્તર રાઠવા.

85 નીચેના પૈકી કયા જિલ્લામાં રામપરા વન્યજીવ અભયારણ્ય આવેલું છે?

- A ડાંગ
- B અરવલ્લી
- C જૂનાગઢ
- D મોરબી ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: રામપરા (વિડી) વન્યજીવ અભયારણ્ય ગુજરાતના મોરબી જિલ્લા (વાંકાનેર પાસે) માં આવેલું છે. તે ઘાસિયા મેદાન વિસ્તાર છે જ્યાં કાળિયાર, નીલગાય જેવાં પ્રાણીઓ જોવા મળે છે. માટે ઉત્તર મોરબી.

86 કચ્છના ગઢશીશા વિસ્તારમાંથી મુખ્યત્વે કયું ખનીજ મળી આવે છે?

- A તાંબુ
- B બોક્સાઈટ ✓
- C જસત
- D અબરખ

જવાબ: B

સમજૂતી: કચ્છના ગઢશીશા (ગઢશીસા) વિસ્તાર બોક્સાઈટ (એલ્યુમિનિયમ ધાતુનું મુખ્ય ખનીજ) ના ભંડાર માટે જાણીતો છે. કચ્છ ગુજરાતમાં બોક્સાઈટ ઉત્પાદનનો અગ્રણી પ્રદેશ છે. માટે ઉત્તર બોક્સાઈટ.

87 પ્રસ્તર ખડકોમાં જ્યારે કેલ્શિયમ અને મેગ્નેશિયમના કાર્બોનેટ ભળેલાં હોય ત્યારે તે _____ ખડક કહેવાય છે.

- A ગ્રેનાઈટ
- B ડોલોમાઈટ ✓
- C લિગ્નાઈટ
- D કાયોરાઈટ

જવાબ: B

સમજૂતી: ડોલોમાઈટ એ કેલ્શિયમ મેગ્નેશિયમ કાર્બોનેટ — $\text{CaMg}(\text{CO}_3)_2$ — ધરાવતો કાંપ (પ્રસ્તર/sedimentary) ખડક છે. જ્યારે ચૂનાના પથ્થર (કેલ્શિયમ કાર્બોનેટ) માં મેગ્નેશિયમ કાર્બોનેટ ભળે ત્યારે ડોલોમાઈટ બને છે. માટે ઉત્તર ડોલોમાઈટ.

88 ભારતમાં નીચેના પૈકી કયા પર્વતો સ્તરરચના ક્રિયાથી રચાયેલા છે? 1. સહ્યાદ્રિ 2. નીલગીરી 3. સાતપુડા

- A ફક્ત 1 અને 2
- B ફક્ત 2 અને 3
- C ફક્ત 1 અને 3 ✓
- D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: C

સમજૂતી: ભંશ/ગાળા-સ્તરરચના (block / faulting) થી રચાયેલા પર્વતો છે — સહ્યાદ્રિ (પશ્ચિમ ઘાટ, ભંશ-કિનારી) અને સાતપુડા (ભંશ-ગાળા પ્રકારના પર્વત). નીલગીરી પર્વતો જૂના ગ્રેનાઈટ-નાઈસના અવશિષ્ટ ગાંઠ-પ્રકારના છે. તેથી સ્તરરચના/ભંશ ક્રિયાથી રચાયેલા તરીકે સહ્યાદ્રિ અને સાતપુડા ગણાય — ફક્ત 1 અને 3. માટે ઉત્તર ફક્ત 1 અને 3.

89 કોઈ જ્વાળામુખીનું એક વાર પ્રસ્ફુટન થયા પછી નિશ્ચિત થઈ ગયો અને હવે ફરી ફરી વિસ્ફોટ થવાનો કોઈ ચિહ્ન વર્તાતા ન હોય, તેમજ તેના જ્વાળામુખમાં પાણી ભરાઈને સરોવર બની ગયા હોય તો તેને _____ જ્વાળામુખી કહે છે.

- A સુષુપ્ત જ્વાળામુખી
- B મૃત જ્વાળામુખી ✓
- C સક્રિય જ્વાળામુખી
- D પ્રસુપ્ત જ્વાળામુખી

જવાબ: B

સમજૂતી: જે જ્વાળામુખી પ્રસ્ફુટન બાદ સંપૂર્ણ શાંત થઈ ગયો હોય, ભવિષ્યમાં ફાટવાનો કોઈ સંકેત ન હોય અને જેના મુખમાં પાણી ભરાઈને સરોવર (કેટર-લેક) બની ગયું હોય, તેને મૃત (extinct) જ્વાળામુખી કહે છે. માટે ઉત્તર મૃત જ્વાળામુખી.

90 સૂકા અને અર્ધસૂક્ષ્મ ગરમ રણપ્રદેશોમાં વેગીલા પવન દ્વારા ભૂસપાટી પરથી ભરડ પદાર્થો ઉપાડીને કે ઊંચકીને અન્યત્ર લઈ જવાની ક્રિયાને _____ કહે છે.

- A ડોળફ-ક્રિયા
- B દ્રાવણ-ક્રિયા
- C નિક્ષેપણ
- D ઉત્ક્ષેપન

જવાબ: D

સમજૂતી: ગરમ રણપ્રદેશોમાં વેગીલા પવન ભૂસપાટી પરથી છૂટા/ભરડ રજકણ-પદાર્થોને ઉપાડીને હવામાં લઈ જઈ અન્યત્ર વહન કરે છે — પવનની આ વહન/ઉપાડ ક્રિયાને ઉત્ક્ષેપન (deflation) કહે છે. નિક્ષેપણ એ જમા થવાની ક્રિયા છે, જ્યારે અહીં ઉપાડ-વહનની વાત છે. માટે ઉત્તર ઉત્ક્ષેપન.

91 રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલી નાણાકીય કટોકટીને નીચેના પૈકી કઈ મુદત સુધીમાં સંસદે માન્ય રાખવાની થાય છે?

- A 3 મહિના
- B 2 મહિના
- C 6 મહિના
- D 1 વર્ષ

જવાબ: B

સમજૂતી: ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ 360 હેઠળ જાહેર થયેલી નાણાકીય કટોકટી (Financial Emergency) ને જાહેરાતની તારીખથી 2 મહિનાની અંદર સંસદના બંને ગૃહોએ મંજૂર કરવી પડે છે. માટે ઉત્તર 2 મહિના.

92 નીચેના પૈકી કઈ સંસદીય સમિતિ અધ્યક્ષ વડાપ્રધાન નથી?

- A રાષ્ટ્રીય બાબતોની સમિતિ
- B નિયમ સમિતિ
- C સંસદીય બાબતોની સમિતિ
- D આર્થિક બાબતોની સમિતિ

જવાબ: B

સમજૂતી: લોકસભાની નિયમ સમિતિ (Rules Committee) ના અધ્યક્ષ લોકસભાના અધ્યક્ષ (સ્પીકર) હોય છે, વડાપ્રધાન નહીં. અન્ય દર્શાવેલ બાબતો-આધારિત મંત્રીમંડળ સમિતિઓના અધ્યક્ષ સામાન્ય રીતે વડાપ્રધાન હોય છે. માટે જેનો અધ્યક્ષ વડાપ્રધાન નથી તે — નિયમ સમિતિ.

93 રાજ્યમાં વિધાન પરિષદ રચવા અથવા નાબૂદ કરવાની ભલામણ કોણ કરી શકે?

- A રાજ્યનું મંત્રીમંડળ
- B રાજ્યની વિધાનસભા
- C રાજ્યના રાજ્યપાલ
- D રાજ્યના મુખ્યમંત્રી

જવાબ: B

સમજૂતી: બંધારણના અનુચ્છેદ 169 મુજબ રાજ્યમાં વિધાન પરિષદ (Legislative Council) રચવા કે નાબૂદ કરવાનો ઠરાવ સંબંધિત રાજ્યની વિધાનસભા પોતાની કુલ સભ્યસંખ્યાની બહુમતી અને હાજર તથા મતદાન કરનાર સભ્યોની બે-તૃતીયાંશ બહુમતીથી પસાર કરે છે. ત્યારબાદ સંસદ કાયદો ઘડીને તેને અમલમાં મૂકે છે. આથી ભલામણ કરવાની સત્તા વિધાનસભા પાસે છે.

94 રાજ્યની વિધાન પરિષદના સભ્યોની કુલ સંખ્યાના _____ સભ્યો રાજ્યના રાજ્યપાલ નિયુક્ત કરશે.

- A 1/8
- B 1/10
- C 1/6
- D 1/5

જવાબ: C

સમજૂતી: બંધારણના અનુચ્છેદ 171 મુજબ વિધાન પરિષદની કુલ સભ્યસંખ્યાના 1/6 (છઠ્ઠા ભાગના) સભ્યો રાજ્યપાલ દ્વારા નામનિયુક્ત કરવામાં આવે છે. આ સભ્યો સાહિત્ય, વિજ્ઞાન, કલા, સહકારી પ્રવૃત્તિ અને સમાજસેવા ક્ષેત્રે વિશેષ જ્ઞાન કે અનુભવ ધરાવતા હોય છે. તેથી સાચો જવાબ 1/6 છે.

95 કોઈ આંતર-રાજ્ય નદી કે નદી-ખીણના તેમાંના પાણીના ઉપયોગ, વહેંચણી અથવા નિયંત્રણ અંગેની તકરાર કે ફરિયાદના ન્યાય નિર્ણય માટે _____

- A સંસદ કાયદાથી યોજનાની કરી શકે.
- B લાગુ પડતા રાજ્ય પૈકીની કોઈ પણ એક રાજ્યની વડી અદાલત તે અંગે નિર્ણય લઈ શકશે.
- C લાગુ પડતા રાજ્યોના વડી અદાલતના મુખ્ય ન્યાયાધીશોની બનેલી સંયુક્ત સમિતિ તે અંગે નિર્ણય લઈ શકશે.
- D સર્વોચ્ચ અદાલતના મુખ્ય ન્યાયાધીશો અને લાગુ પડતા રાજ્યોના વડી અદાલતના મુખ્ય ન્યાયાધીશોની બનેલી સંયુક્ત સમિતિ તે અંગે નિર્ણય લઈ શકશે.

જવાબ: A

સમજૂતી: બંધારણના અનુચ્છેદ 262 મુજબ આંતર-રાજ્ય નદી કે નદી-ખીણના પાણીના ઉપયોગ, વહેંચણી કે નિયંત્રણ અંગેની તકરારના ન્યાય નિર્ણય માટે સંસદ કાયદા દ્વારા જોગવાઈ કરી શકે છે. આ અન્વયે 'આંતર-રાજ્ય જળ વિવાદ ધારો, 1956' ઘડવામાં આવ્યો છે અને સંસદ આવા વિવાદો માટે ટ્રિબ્યુનલ રચી શકે છે; આ બાબતમાં અદાલતોની હકૂમત રહેતી નથી. તેથી સાચો જવાબ (A).

96 ભારતના સંચિત નિધિ ઉપર ભારરૂપ ખર્ચને લક્ષતા હોય તેટલા પૂરતા અંદાજો બાબતે નીચેના પૈકી કયું/કયાં વિધાન/વિધાનો સાચું/સાચાં છે?

- A આવા અંદાજો સંસદમાં મતદાન માટે રજૂ કરવાના આવશે નહિ.
- B આવા અંદાજોની સંસદના બેમાંથી કોઈ ગૃહમાં ચર્ચા થઈ શકશે.
- C A અને B બંને
- D A અને B પૈકી કોઈ નહિ.

જવાબ: C

સમજૂતી: બંધારણના અનુચ્છેદ 113 મુજબ ભારતના સંચિત નિધિ ઉપર ભારરૂપ ખર્ચ (Charged Expenditure) અંગેના અંદાજો સંસદમાં મતદાન માટે રજૂ કરવામાં આવતા નથી, પરંતુ સંસદના કોઈ પણ ગૃહમાં તેની ચર્ચા થઈ શકે છે. આથી બંને વિધાન A અને B સાચાં છે — સાચો જવાબ (C).

97 કોઈ રાજ્યના મંત્રીમંડળમાં મુખ્યમંત્રી સહિત મંત્રીઓની કુલ સંખ્યા તે રાજ્યના વિધાનસભાના સભ્યોની કુલ સંખ્યાના _____%થી વધુ હોવી જોઈએ નહિ.

- A 10
- B 15
- C 20
- D 25

જવાબ: B

સમજૂતી: 91મા બંધારણીય સુધારા (2003) દ્વારા ઉમેરાયેલા અનુચ્છેદ 164(1A) મુજબ રાજ્યના મંત્રીમંડળમાં મુખ્યમંત્રી સહિત મંત્રીઓની કુલ સંખ્યા તે રાજ્યની વિધાનસભાની કુલ સભ્યસંખ્યાના 15%થી વધુ હોવી જોઈએ નહિ. જોકે મંત્રીઓની સંખ્યા ઓછામાં ઓછી 12 હોવી જરૂરી છે. તેથી સાચો જવાબ 15 છે.

98

લોકસભાના અધ્યક્ષની ગેરહાજરીમાં સંસદના બંને ગૃહોની સંયુક્ત બેઠકમાં નીચેના પૈકી કોણ અધ્યક્ષ તરીકે ફરજ બજાવશે?

A લોકસભાના નાયબ અધ્યક્ષ

✓

B રાજ્યસભાના નાયબ અધ્યક્ષ

C ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતના મુખ્ય ન્યાયાધીશ

D ભારતના ઉપરાષ્ટ્રપતિ

જવાબ: A

સમજૂતી: બંધારણના અનુચ્છેદ 118(4) અને નિયમો મુજબ સંસદના બંને ગૃહોની સંયુક્ત બેઠકની અધ્યક્ષતા લોકસભાના અધ્યક્ષ (સ્પીકર) કરે છે. તેમની ગેરહાજરીમાં લોકસભાના નાયબ અધ્યક્ષ (Deputy Speaker) સંયુક્ત બેઠકની અધ્યક્ષતા કરે છે. નોંધનીય છે કે રાજ્યસભાના સભાપતિ (ઉપરાષ્ટ્રપતિ) આ બેઠકની અધ્યક્ષતા કરતા નથી. તેથી સાચો જવાબ (A).

99

નીચેના પૈકી કઈ બાબતનો સંવિધાનની સાતમી અનુસૂચિની સમવર્તી યાદીમાં સમાવેશ થતો નથી?

A લગ્ન અને છૂટાછેડા

B મજૂર સંઘો, ઔદ્યોગિક મજૂર અને તકરારો

C દેવાળું અને નાદારી

D વસતી ગણતરી

✓

જવાબ: D

સમજૂતી: સંવિધાનની સાતમી અનુસૂચિ મુજબ 'વસતી ગણતરી' (Census) એ સંઘ યાદી (Union List) નો વિષય છે (પ્રવેશ 69), સમવર્તી યાદીનો નહિ. જ્યારે લગ્ન અને છૂટાછેડા, મજૂર સંઘો-ઔદ્યોગિક તકરારો અને દેવાળું-નાદારી જેવી બાબતો સમવર્તી યાદી (Concurrent List) માં આવે છે. તેથી જે સમવર્તી યાદીમાં નથી તે 'વસતી ગણતરી' — સાચો જવાબ (D).

100

ભારતના સંવિધાનમાં મજબૂત કેન્દ્ર ધરાવતા સમવાય તંત્રનો ખ્યાલ _____ ના બંધારણમાંથી લેવામાં આવ્યો હતો.

A યુ. એસ. એ.

B યુ. કે.

C આયર્લેન્ડ

D કેનેડા

✓

જવાબ: D

સમજૂતી: ભારતના સંવિધાનમાં 'મજબૂત કેન્દ્ર ધરાવતા સમવાય (ફેડરલ) તંત્ર' તથા શેષ સત્તાઓ કેન્દ્ર પાસે રાખવાનો ખ્યાલ કેનેડાના બંધારણમાંથી લેવામાં આવ્યો છે. કેનેડામાં પણ કેન્દ્ર પ્રબળ છે અને શેષ સત્તાઓ કેન્દ્ર પાસે રહે છે. તેથી સાચો જવાબ (D) કેનેડા.

101

ગુજરાતમાં નીચેના પૈકી કયા જિલ્લામાં પવિત્ર અને મૈસૂરિયા સ્થળ પંપા સરોવર આવેલું છે?

A ડાંગ

✓

B અરવલ્લી

C જૂનાગઢ

D વલસાડ

જવાબ: A

સમજૂતી: પંપા સરોવર ગુજરાતના ડાંગ જિલ્લામાં આવેલું પવિત્ર સ્થળ છે. તેથી જવાબ A (ડાંગ).

102 નીચેના પૈકી કયા જિલ્લામાં 'ભારતીય સંસ્કૃતિ મ્યુઝિયમ' આવેલું છે?

- A અમદાવાદ
- B વડોદરા
- C કચ્છ
- D રાજકોટ

જવાબ: C

સમજૂતી: ભારતીય સંસ્કૃતિ દર્શન મ્યુઝિયમ ભુજ (કચ્છ)માં આવેલું છે — રામસિંહજી રાઠોડે સ્થાપેલું લોકકલા સંગ્રહાલય. તેથી સાચો જવાબ C (કચ્છ). (web-યુકાસેવ)

103 12મી સદીના અંતમાં રચાયેલ 'રસાર્ણવ' _____ નો મહત્ત્વનો ગ્રંથ છે.

- A ગણિત
- B કામશાસ્ત્ર
- C જ્યોતિષ
- D આયુર્વેદ

જવાબ: D

સમજૂતી: 'રસાર્ણવ' એ રસશાસ્ત્ર (પારદ-ઘાતુ આધારિત આયુર્વેદ-આલ્કેમી) સંબંધિત મહત્ત્વનો પ્રાચીન ગ્રંથ છે, જેમાં પારદ (પારો) તથા ઘાતુઓના ઔષધીય ઉપયોગની ચર્ચા છે. તે આયુર્વેદ-રસશાસ્ત્રની પરંપરા સાથે જોડાયેલો છે. તેથી સાચો જવાબ (D) આયુર્વેદ.

104 "જાતિ પાંતિ પૂછે નહિ કોઈ, હરિ કો ભજે સો હરિ કા હોઈ"- _____ નું વચન ભક્તિ આંદોલનનું સૂત્ર બની ગયું હતું.

- A સ્વામી રામાનંદ
- B મીરાંબાઈ
- C તુલસીદાસ
- D નરસિંહ મહેતા

જવાબ: A

સમજૂતી: "જાતિ પાંતિ પૂછે નહિ કોઈ, હરિ કો ભજે સો હરિ કા હોઈ" એ સ્વામી રામાનંદનું પ્રખ્યાત વચન છે. તેઓ ઉત્તર ભારતના ભક્તિ આંદોલનના અગ્રણી સંત હતા અને જાતિ-ભેદ વગર સૌને ભક્તિનો અધિકાર આપતા. કબીર સહિતના અનેક સંતો તેમના શિષ્ય હતા. તેથી સાચો જવાબ (A) સ્વામી રામાનંદ.

105 મધુબની ચિત્રકલા _____ પ્રદેશની સુપ્રસિદ્ધ પરંપરાગત લોકકલા છે, જે મુખ્યત્વે મહિલાઓ દ્વારા ઘરની ભીંતો, કાગળ કે કપડાં પર કુદરતી રંગોથી કરવામાં આવે છે.

- A રાજસ્થાન
- B બિહાર
- C કચ્છ
- D મહારાષ્ટ્ર

જવાબ: B

સમજૂતી: મધુબની ચિત્રકલા (મિથિલા પેઇન્ટિંગ) એ બિહાર રાજ્યના મિથિલા પ્રદેશની સુપ્રસિદ્ધ પરંપરાગત લોકકલા છે. તે મુખ્યત્વે મહિલાઓ દ્વારા ઘરની ભીંતો, કાગળ અને કપડાં પર કુદરતી રંગોથી કરવામાં આવે છે અને તેને ભૌગોલિક સંકેત (GI) ટેગ પણ મળ્યો છે. તેથી સાચો જવાબ (B) બિહાર.

106 નીચેના પૈકી કયા મંદિરના પિઠની બંને બાજુએ દસ-દસ ફૂટ ઊંચા મોટા સુંદર ચક્ર કોરેલા છે?

- A પુરીનું જગન્નાથ મંદિર
- B સોમનાથનું મંદિર
- C દ્વારકાનું મંદિર
- D કોણાર્કનું સૂર્ય મંદિર

જવાબ: D

સમજૂતી: ઓડિશાનું કોણાર્કનું સૂર્ય મંદિર સૂર્યદેવના રથના આકારે બાંધવામાં આવ્યું છે. તેની બંને બાજુએ વિશાળ સુશોભિત રથના પૈડાં (ચક્ર) કોરેલા છે, જે દસ-દસ ફૂટ ઊંચા છે અને સૂર્યઘડિયાળ તરીકે પણ કાર્ય કરે છે. તે યુનેસ્કો વર્લ્ડ હેરિટેજ સ્થળ છે. તેથી સાચો જવાબ (D) કોણાર્કનું સૂર્ય મંદિર.

107 'પંચતંત્ર' એ ભારતીય લોકસાહિત્યમાંની _____ નો એક ઘણો લોકપ્રિય સંગ્રહ છે.

- A નીતિકથાઓ
- B આયુર્વેદિક સારવાર
- C જ્યોતિષશાસ્ત્ર
- D ભૂગોળશાસ્ત્ર

જવાબ: A

સમજૂતી: 'પંચતંત્ર' એ આચાર્ય વિષ્ણુશર્મા દ્વારા રચાયેલ પ્રાચીન ભારતીય નીતિકથાઓ (નૈતિક બોધકથાઓ) નો સુપ્રસિદ્ધ સંગ્રહ છે, જેમાં પ્રાણીઓને પાત્ર બનાવી જીવનની વ્યવહારુ સમજ અને નીતિનું શિક્ષણ આપવામાં આવ્યું છે. તેથી સાચો જવાબ (A) નીતિકથાઓ.

108 નીચેના પૈકી કઈ વાવ વધુ જૂની છે?

- A માતર ભવાનીની વાવ
- B બાઈ હરિરની વાવ
- C અડાલજની વાવ
- D રાણ કી વાવ

જવાબ: A

સમજૂતી: માતા ભવાનીની વાવ (અમદાવાદ) 11મી સદીના ત્રીજા ચરણની છે અને ગુજરાતની સૌથી જૂની વાવોમાંની એક ગણાય; રાણકી વાવ આશરે 1063ની છે. તેથી આપેલા વિકલ્પોમાં સૌથી જૂની વાવ A (માતા ભવાનીની વાવ). (web-ચકાસેલ)

109 હવેલી સંગીતનાં ગીતોને _____ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

- A ભજનો
- B આખ્યાનો
- C સુરાવલીઓ
- D કીર્તનો

જવાબ: D

સમજૂતી: હવેલી સંગીત એ પુષ્ટિમાર્ગીય વૈષ્ણવ સંપ્રદાય (વલ્લભાચાર્ય) ની હવેલીઓ (મંદિરો) માં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણની સેવા-આરાધના સમયે ગવાતું ભક્તિ સંગીત છે. તેના ગીતોને કીર્તનો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. તેથી સાચો જવાબ (D) કીર્તનો.

110 ભવાઈનાં પાત્રો જ્યારે પ્રવેશ કરે ત્યારે ચોક્કસ પ્રકારના તાલબદ્ધ નૃત્યગતિવાળા પગલાંના વર્તુળમાં કરે છે, તેને _____ કહે છે.

- A ગરબી
- B ગરબો
- C લહેકો
- D આવણું

જવાબ: D

સમજૂતી: ભવાઈમાં પાત્ર પ્રવેશ વખતે તાલબદ્ધ નૃત્યગતિવાળા પગલાંના વર્તુળમાં કરે છે, તેને 'આવણું' કહે છે. તેથી જવાબ D (આવણું).

111 જનરલ કાઉન્સિલ _____ છે.

- A બંધારણીય સંસ્થાઓ
- B કારોબારી સંસ્થાઓ
- C સલાહકાર સંસ્થાઓ ✓
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: C

સમજૂતી: જનરલ કાઉન્સિલ એ ચર્ચા-વિચારણા કરી સલાહ આપતી (advisory/deliberative) સંસ્થા છે, બંધારણીય કે કારોબારી નહીં. તેથી જવાબ C (સલાહકાર સંસ્થાઓ).

112 નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે?

- A ફક્ત એ નાગરિકો સામે રાજ્યના દાવા છે.
- B ફક્ત એ રાજ્ય સામે નાગરિકોના દાવા છે. ✓
- C ફક્ત એ રાજ્યના બંધારણમાં સમાવિષ્ટ વિશેષાધિકારો છે.
- D ફક્ત એ થોડાક નાગરિકોના પણ લોકોની સામેના વિશેષાધિકાર છે.

જવાબ: B

સમજૂતી: મૂળભૂત અધિકારો (Fundamental Rights) એ નાગરિકોના રાજ્ય સામેના દાવા (claims against the State) છે. એટલે કે રાજ્ય નાગરિકોના આ અધિકારોનું ઉલ્લંઘન ન કરે અને તેમની રક્ષા કરે તે માટેના આ બંધારણીય બાંધકારીરૂપ અધિકારો છે. તેથી વિધાન (B) સાચું છે.

113 મંત્રીમંડળ લોકસભાને સામૂહિક રીતે જવાબદાર હોવા છતાં પણ વ્યક્તિગત મંત્રીઓ બંધારણીય રીતે _____ ને જવાબદાર છે.

- A વડાપ્રધાન
- B ભારતના રાષ્ટ્રપતિ ✓
- C લોકસભાના અધ્યક્ષ
- D ભારતના સર્વોચ્ચ અદાલતના મુખ્ય ન્યાયાધીશ

જવાબ: B

સમજૂતી: બંધારણના અનુચ્છેદ 75(2) મુજબ મંત્રીઓ રાષ્ટ્રપતિની મરજી પ્રમાણે પદ ધારણ કરે છે. મંત્રીમંડળ સામૂહિક રીતે લોકસભાને જવાબદાર હોવા છતાં વ્યક્તિગત મંત્રીઓ બંધારણીય રીતે ભારતના રાષ્ટ્રપતિને જવાબદાર ગણાય છે, કારણ કે તેમની નિમણૂક અને બરતરફી રાષ્ટ્રપતિ સાથે સંકળાયેલી છે. તેથી સાચો જવાબ (B).

114 ગામમાં ગ્રામસભા નીચેના પૈકી કોની બનેલી હોય છે?

- A ગામમાં રહેતા તમામ લોકોની
- B ગામમાં રહેતા અને 18 વર્ષથી ઉપરની વય ધરાવતા તમામ લોકોની
- C ગામમાં તમામ નોંધાયેલા ગ્રામ્ય મતદારોની ✓
- D ગ્રામજનો દ્વારા સીધી રીતે ચૂંટાયેલા તમામ લોકોની

જવાબ: C

સમજૂતી: બંધારણના અનુચ્છેદ 243(b) મુજબ 'ગ્રામસભા' એ ગામ સ્તરની પંચાયત વિસ્તારમાં મતદાર યાદીમાં નોંધાયેલા (registered) તમામ મતદારોની બનેલી હોય છે. એટલે કે ગામની મતદાર યાદીમાં નામ ધરાવતા તમામ નોંધાયેલા ગ્રામ્ય મતદારો ગ્રામસભાના સભ્યો છે. તેથી સાચો જવાબ (C).

115 સંવિધાનમાં પર્યાવરણનું જતન અને તેની સુધારણા કરવા અંગેનો ઉલ્લેખ ક્યાં થયેલો છે?

- A મૂળભૂત ફરજોમાં
- B રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોમાં
- C A અને B બંનેમાં ✓
- D A અને B પૈકી કોઈમાંય નહિ

જવાબ: C

સમજૂતી: 42મા બંધારણીય સુધારા (1976) દ્વારા પર્યાવરણ સંરક્ષણ બે જગ્યાએ ઉમેરાયું - અનુચ્છેદ 48A (રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો); રાજ્ય પર્યાવરણનું જતન અને સુધારણા કરશે; અને અનુચ્છેદ 51A(g) (મૂળભૂત ફરજો): દરેક નાગરિકની ફરજ છે કે તે પર્યાવરણનું રક્ષણ અને સુધારણા કરે. તેથી બંને A અને B સાચાં છે — સાચો જવાબ (C).

116 નીચેના પૈકી કોનો ઉલ્લેખ ભારતના સંવિધાનમાં કરવામાં આવ્યો નથી?

- A ભારતના એટર્ની જનરલ
- B ભારતના સોલિસિટર જનરલ ✓
- C રાજ્યના એડવોકેટ જનરલ
- D ભારતના નિયંત્રક-મહાલેખા પરીક્ષક

જવાબ: B

સમજૂતી: ભારતના સોલિસિટર જનરલ (Solicitor General) નો બંધારણમાં કોઈ ઉલ્લેખ નથી; તે કાનૂની/વૈધાનિક હોદ્દો છે. જ્યારે એટર્ની જનરલ (અનુચ્છેદ 76), એડવોકેટ જનરલ (અનુચ્છેદ 165) અને નિયંત્રક-મહાલેખા પરીક્ષક-CAG (અનુચ્છેદ 148) નો ઉલ્લેખ બંધારણમાં છે. તેથી જે ઉલ્લેખ થયો નથી તે સોલિસિટર જનરલ — સાચો જવાબ (B).

117 સંવિધાન અનુચ્છેદ 352 હેઠળ જ્યારે કટોકટીની જાહેરાત કરવામાં આવે છે, ત્યારે ભારતના રાષ્ટ્રપતિ નીચેના પૈકી કયા અનુચ્છેદ હેઠળના મૂળભૂત હક સિવાયના મૂળભૂત હકોની અમલ મોકૂફ રાખવાની સત્તા ધરાવે છે?

- A 20 અને 21 ✓
- B 19 અને 20
- C 19 અને 21
- D 21 અને 22

જવાબ: A

સમજૂતી: 44મા બંધારણીય સુધારા (1978) મુજબ રાષ્ટ્રીય કટોકટી (અનુચ્છેદ 352) દરમિયાન પણ અનુચ્છેદ 20 (ગુનાઓ બાબતે દોષસિદ્ધિ સામે રક્ષણ) અને અનુચ્છેદ 21 (જીવન અને વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતાનો અધિકાર) હેઠળના મૂળભૂત હકો કદી મોકૂફ રાખી શકાતા નથી. એટલે કે રાષ્ટ્રપતિ આ બે અનુચ્છેદ સિવાયના મૂળભૂત હકોની અમલ મોકૂફ રાખવાની સત્તા ધરાવે છે. તેથી સાચો જવાબ (A) 20 અને 21.

118 નીચેના પૈકી કયું વિધેયક ભારતીય સંસદના દરેક ગૃહની વિશેષ બહુમતીથી પસાર થયેલું હોવું જોઈએ?

- A સાદું વિધેયક
- B નાણાં વિધેયક
- C ખાનગી વિધેયક
- D બંધારણીય સુધારણા વિધેયક ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: બંધારણના અનુચ્છેદ 368 મુજબ બંધારણીય સુધારણા વિધેયક સંસદના દરેક ગૃહમાં વિશેષ બહુમતી (Special Majority) એટલે કે ગૃહની કુલ સભ્યસંખ્યાની બહુમતી અને હાજર તથા મતદાન કરનાર સભ્યોની બે-તૃતીયાંશ બહુમતીથી પસાર થવું જરૂરી છે. સાદાં અને નાણાં વિધેયકો સાદી બહુમતીથી પસાર થાય છે. તેથી સાચો જવાબ (D).

119 ભારતના જાહેર હિતની અરજીની પદ્ધતિ નીચેના પૈકી કઈ તંત્ર રચના અન્વયે આવી?

- A બંધારણીય સુધારાઓ
- B ન્યાયિક પહેલ ✓
- C સંસદીય અધિનિયમ
- D સંસદીય અધિનિયમ

જવાબ: B

સમજૂતી: જાહેર હિતની અરજી (Public Interest Litigation - PIL) ની પદ્ધતિ ભારતમાં કોઈ કાયદા કે બંધારણીય સુધારાથી નહિ, પરંતુ ન્યાયિક પહેલ (Judicial Activism) દ્વારા સર્વોચ્ચ અદાલતના ન્યાયાધીશો — ખાસ કરીને જસ્ટિસ પી. એન. ભગવતી અને જસ્ટિસ વી. આર. કૃષ્ણ ઐયરના પ્રયત્નોથી — 1980ના દાયકામાં વિકસી. તેથી સાચો જવાબ (B) ન્યાયિક પહેલ. (ભારતમાં PIL ન્યાયિક સક્રિયતા-પહેલ દ્વારા આવી.)

120 સંસદના સભ્યની ગેરલાયકાત બાબતે કોઈ પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય ત્યારે તે અંગે નિર્ણય લેવાની સત્તા કોની છે?

- A ભારતના ચૂંટણી કમિશનની અભિપ્રાય મેળવી રાષ્ટ્રપતિની ✓
- B લોકસભાના અધ્યક્ષ સાથે પરામર્શ કરીને વડાપ્રધાનની
- C સર્વોચ્ચ અદાલત સાથે પરામર્શ કરીને મંત્રીમંડળની
- D લોકસભાના અધ્યક્ષ સાથે પરામર્શ કરીને ભારતના ઉપરાષ્ટ્રપતિની

જવાબ: A

સમજૂતી: બંધારણના અનુચ્છેદ 103 મુજબ સંસદના સભ્યની ગેરલાયકાત (disqualification) અંગે પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય ત્યારે તે અંગે નિર્ણય રાષ્ટ્રપતિ લે છે, પરંતુ રાષ્ટ્રપતિએ આ બાબતે ભારતના ચૂંટણી પંચ (Election Commission) નો અભિપ્રાય મેળવવો બંધનકર્તા છે અને તે અભિપ્રાય મુજબ જ કાર્ય કરવાનું હોય છે. તેથી સાચો જવાબ (A).

121 પ્રખ્યાત બૌદ્ધ પુરાતત્ત્વીય સ્થાન 'દેવની મોરી' ગુજરાતમાં _____ નદીના કિનારે આવેલ છે.

- A નર્મદા
- B ઓઝત
- C મેશ્વો ✓
- D સાબરમતી

જવાબ: C

સમજૂતી: 'દેવની મોરી' એ ગુજરાતના અરવલ્લી જિલ્લા (શામળાજી નજીક) માં મેશ્વો નદીના કિનારે આવેલું પ્રખ્યાત બૌદ્ધ પુરાતત્ત્વીય સ્થળ છે. અહીંથી બૌદ્ધ સ્તૂપ, વિહાર અને ભગવાન બુદ્ધના અસ્થિ-અવશેષોના કરંડક મળી આવ્યા છે. તેથી સાચો જવાબ (C) મેશ્વો.

122 વેદકાલીન આર્ય સંસ્કૃતિ બાબતે નીચેના પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે? 1. આર્યોનો સમાજ પિતૃપ્રધાન હતો. 2. વરની પસંદગીમાં કન્યાઓની અધિકાર રહેતો. 3. અનેક પત્નીપ્રથા અને વિધવા પુનર્વગ્નની છૂટ હતી.

- A ફક્ત 1 અને 2
- B ફક્ત 2 અને 3
- C ફક્ત 1 અને 3
- D ઉપરોક્ત તમામ ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: વેદકાલીન આર્ય સમાજ પિતૃપ્રધાન હતો - કુટુંબના વડા તરીકે પુરુષ (ગૃહપતિ) રહેતો. તે કાળમાં સ્ત્રીઓને માનભર્યું સ્થાન હતું; કન્યાને વર પસંદ કરવાનો અધિકાર હતો અને સ્વયંવર પ્રથા પ્રચલિત હતી. ઉપરાંત અનેક પત્નીપ્રથા (બહુપત્નીત્વ) અને વિધવા પુનર્વગ્નની છૂટ પણ સમાજમાં હતી. આથી ત્રણેય વિધાન સાચાં હોવાથી જવાબ 'ઉપરોક્ત તમામ' છે.

123 સમ્યક્ જ્ઞાન, સમ્યક્ દર્શન અને સમ્યક્ ચારિત્રને _____ ધર્મમાં 'ત્રણ રત્નો' માનવામાં આવે છે.

- A જૈન
- B શીખ
- C વૈષ્ણવ
- D જરથોસ્તી

જવાબ: A

સમજૂતી: જૈન ધર્મમાં મોક્ષ પ્રાપ્તિ માટેના માર્ગને 'ત્રિરત્ન' કહેવામાં આવે છે - સમ્યક્ દર્શન (સાચી શ્રદ્ધા), સમ્યક્ જ્ઞાન (સાચું જ્ઞાન) અને સમ્યક્ ચારિત્ર (સાચું આચરણ). ભગવાન મહાવીરે આ ત્રિરત્નને મુક્તિના માર્ગ તરીકે દર્શાવ્યા છે. તેથી સાચો જવાબ જૈન ધર્મ છે.

124 સ્કંધગુપ્તના મૃત્યુ બાદ _____ કુળના સેનાપતિ ભટ્ટાર્ક સૌરાષ્ટ્રમાં આવેલ વલ્લભીમાં પોતાનો રાજવંશ શરૂ કર્યો હતો.

- A શુંગ
- B મૈત્રક
- C મૌર્ય
- D સાતવાહન

જવાબ: B

સમજૂતી: ગુપ્ત સામ્રાજ્યના પતન બાદ સેનાપતિ ભટ્ટાર્ક (ભટ્ટાર્ક)એ ઇ.સ. 470 આસપાસ સૌરાષ્ટ્રમાં વલ્લભી (વર્તમાન વળા, ભાવનગર પાસે)ને રાજધાની બનાવી મૈત્રક વંશની સ્થાપના કરી. મૈત્રક વંશે લગભગ ઇ.સ. 470 થી 788 સુધી ગુજરાત-સૌરાષ્ટ્ર પર શાસન કર્યું. તેથી સાચો જવાબ મૈત્રક છે.

125 _____ ચે માળવા, મેવાડ, ડુંગરપુર અને વાંસવાડાના પ્રદેશો ઉપર સોલંકી રાજ્યની સત્તા પ્રસરી.

- A મૂળરાજ
- B કણદિવ
- C સિદ્ધરાજ
- D કુમારપાળ

જવાબ: C

સમજૂતી: સોલંકી વંશના સૌથી પ્રતાપી રાજા સિદ્ધરાજ જયસિંહ (ઇ.સ. 1094-1143)ના શાસનકાળમાં ગુજરાતનું સામ્રાજ્ય સૌથી વિશાળ બન્યું. તેણે માળવા જીતી 'અવંતીનાથ'નું બિરુદ ધારણ કર્યું અને મેવાડ, ડુંગરપુર, વાંસવાડા જેવા પ્રદેશો પર સત્તા પ્રસારાવી. તેથી સાચો જવાબ સિદ્ધરાજ છે.

126 જેલમાં ભગતસિંહ અને તેમના સાથીઓ દ્વારા ભૂખ હડતાળ દરમિયાન નીચેના પૈકી કોનું મૃત્યુ થયું હતું?

- A બટુકેશ્વર દત્ત
- B જતીન દાસ
- C અજય ઘોષ
- D પ્રેમ દત્ત

જવાબ: B

સમજૂતી: જતીન દાસ (જતીન્દ્રનાથ દાસ) લાહોર જેલમાં રાજકીય કેદીઓને યોગ્ય દરજ્જો અપાવવા માટે 63 દિવસની ભૂખ હડતાળ કરી, જે દરમિયાન 13 સપ્ટેમ્બર 1929ના રોજ તેમનું મૃત્યુ થયું. તેઓ ભગતસિંહના સાથી ક્રાંતિકારી હતા. બટુકેશ્વર દત્ત ભગતસિંહ સાથે એસેમ્બલીમાં બોમ્બ ફેંકવામાં સામેલ હતા પણ જીવિત રહ્યા. તેથી જવાબ જતીન દાસ છે.

127

મરાઠી સામ્રાજ્યમાં સર્વપ્રથમ પેશ્વા કોણ હતા?

- A બાલાજી બાજુરાવ
- B બાજુરાવ પ્રથમ
- C શાહુ
- D બાલાજી વિશ્વનાથ

✓

જવાબ: D

સમજૂતી: બાલાજી વિશ્વનાથ (ઈ.સ. 1713) મરાઠા સામ્રાજ્યના પ્રથમ પેશ્વા હતા, જેમની નિમણૂક છત્રપતિ શાહુ દ્વારા થઈ. તેમણે પેશ્વા પદને વંશપરંપરાગત બનાવ્યું અને મરાઠા સત્તાને મજબૂત કરી. તેમના પુત્ર બાજુરાવ પ્રથમ બીજા પેશ્વા હતા. તેથી પ્રથમ પેશ્વા બાલાજી વિશ્વનાથ છે.

128

નીચેની પૈકી કઈ જોડી યોગ્ય રીતે જોડાયેલ નથી?

- A કેસરી-બાલ ગંગાધર તિલક
- B નવજીવન-મહાત્મા ગાંધી
- C મૂક નાયક-જ્યોતિબા ફૂલે
- D અમૃત બાજાર પત્રિકા-શિશિરકુમાર ઘોષ

✓

જવાબ: C

સમજૂતી: 'મૂક નાયક' સામયિક ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરે ઈ.સ. 1920માં શરૂ કર્યું હતું, જ્યોતિબા ફૂલેએ નહીં. જ્યોતિબા ફૂલે 'સત્યશોધક સમાજ'ના સ્થાપક હતા. કેસરી-તિલક, નવજીવન-ગાંધી, અમૃત બાજાર પત્રિકા-શિશિરકુમાર ઘોષ આ ત્રણેય જોડી સાચી છે. તેથી ખોટી જોડી 'મૂક નાયક-જ્યોતિબા ફૂલે' છે.

129

_____ એ હિંદમાં આવીને થિયોસોફિકલ સોસાયટીનું કાર્ય ઉપાડી લીધું.

- A કર્નલ આલકોટ
- B મેડમ બ્લેવેટ્સ્કી
- C A અને B બંને
- D A અને B પૈકી કોઈ નહિ

✓

જવાબ: C

સમજૂતી: થિયોસોફિકલ સોસાયટીની સ્થાપના ઈ.સ. 1875માં ન્યૂયોર્કમાં મેડમ બ્લેવેટ્સ્કી (H.P. Blavatsky) અને કર્નલ હેનરી ઓલકોટ દ્વારા થઈ. પાછળથી બંને ભારત આવ્યા અને ઈ.સ. 1882માં તેનું મુખ્યમથક અડ્યાર (ચેન્નઈ) ખાતે સ્થાપ્યું, જ્યાં તેમણે સોસાયટીનું કાર્ય આગળ વધાર્યું. તેથી જવાબ 'A અને B બંને' છે.

130

_____ માં 'ઇન્ડિયન ઇન્ડિપેન્ડન્સ લીગ'ની ઈ.સ. 1907માં સ્થાપના થઈ, જેનું પાછળથી લાલા હરદયાલે 'ગદર પાર્ટી' નામ આપ્યું.

- A અમેરિકાના કેલિફોર્નિયા
- B લંડન
- C પેરિસ
- D બર્લિન

✓

જવાબ: A

સમજૂતી: ગદર પાર્ટીની સ્થાપના અમેરિકાના સાન ફ્રાન્સિસ્કો (કેલિફોર્નિયા) ખાતે લાલા હરદયાલ, સોહનસિંહ ભક્ષના વગેરે દ્વારા થઈ. ભારતીય ક્રાંતિકારી પ્રવૃત્તિ ઉત્તર અમેરિકાના પશ્ચિમ કિનારે (કેલિફોર્નિયા) શરૂ થઈ અને લાલા હરદયાલે તેને ગદર (બળવો) નામ આપ્યું. તેથી જવાબ અમેરિકાના કેલિફોર્નિયા છે.

131 ભારતના બંધારણની આમુખમાં નીચેની પૈકી કયો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી?

- A સાર્વભૌમ
- B કલ્યાણ
- C સમાજવાદી
- D લોકતંત્રાત્મક

જવાબ: B

સમજૂતી: ભારતના બંધારણની પ્રસ્તાવના (આમુખ)માં ભારતને સાર્વભૌમ (Sovereign), સમાજવાદી (Socialist), બિનસાંપ્રદાયિક (Secular), લોકશાહી (Democratic) અને પ્રજાસત્તાક (Republic) રાજ્ય તરીકે વર્ણવ્યું છે. 'કલ્યાણ' શબ્દનો સીધો ઉલ્લેખ આમુખમાં નથી. (સમાજવાદી અને બિનસાંપ્રદાયિક શબ્દો 42મા સુધારા 1976 દ્વારા ઉમેરાયા.) તેથી જે ઉલ્લેખ નથી તે 'કલ્યાણ' છે.

132 ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ 21 હેઠળ જીવનના અને વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતાના નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થાય છે?

- A સમાનતાનો હક
- B ગોપનીયતાનો અધિકાર
- C વાણી અને અભિવ્યક્તિનો હક
- D મિલકતનો હક

જવાબ: B

સમજૂતી: ભારતના સર્વોચ્ચ અદાલતે K.S. પુટ્ટસ્વામી વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા (2017) ચુકાદામાં ગોપનીયતાનો અધિકાર (Right to Privacy)ને અનુચ્છેદ 21 હેઠળ જીવન અને વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતાના મૂળભૂત અધિકારના ભાગરૂપે માન્ય ગણાવ્યો. તેથી જવાબ ગોપનીયતાનો અધિકાર છે.

133 નીચેના પૈકી રાજ્યનીતિના કયા માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોને ગાંધીવાદી સ્વરૂપ આપવામાં આવ્યું છે?

- A ગાયો અને વાછરડાંની કતલ ઉપર સમગ્ર દેશમાં પ્રતિબંધ
- B માદક પીણાં ઉપર સમગ્ર દેશમાં પ્રતિબંધ
- C પંચાયતી રાજ
- D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: D

સમજૂતી: રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો (DPSP)માં ગાંધીવાદી સિદ્ધાંતોમાં ગ્રામ પંચાયતોની રચના (અનુ. 40), ગાય-વાછરડાં વગેરે દૂધાળાં ઢોરની કતલ પર પ્રતિબંધ (અનુ. 48), અને માદક પીણાં તથા આરોગ્યને હાનિકારક નશીલા પદાર્થો પર પ્રતિબંધ (અનુ. 47)નો સમાવેશ થાય છે. તેથી ઉપરોક્ત તમામ ગાંધીવાદી સ્વરૂપના સિદ્ધાંતો છે.

134 ભારતના રાષ્ટ્રપતિ તરીકે ચૂંટાવા માટે લઘુત્તમ વય _____ છે.

- A 18 વર્ષ
- B 21 વર્ષ
- C 25 વર્ષ
- D 35 વર્ષ

જવાબ: D

સમજૂતી: ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ 58 મુજબ રાષ્ટ્રપતિ પદ માટે ઉમેદવારની લઘુત્તમ વય 35 વર્ષ હોવી જરૂરી છે. ઉપરાંત તે ભારતનો નાગરિક હોવો જોઈએ અને લોકસભાના સભ્ય તરીકે ચૂંટાવા માટેની લાયકાત ધરાવતો હોવો જોઈએ. તેથી જવાબ 35 વર્ષ છે.

135 નીચેના પૈકી કયા રાજ્યમાં વિધાનસભા ઉપરાંત વિધાન પરિષદ પણ અસ્તિત્વ ધરાવે છે?

- A મહારાષ્ટ્ર
- B બિહાર
- C કર્ણાટક
- D ઉપરોક્ત તમામ

✓

જવાબ: D

સમજૂતી: ભારતમાં થોડાં જ રાજ્યોમાં દ્વિગૃહી વિધાનમંડળ (વિધાનસભા + વિધાન પરિષદ) છે. તેમાં મહારાષ્ટ્ર, બિહાર, કર્ણાટક, ઉત્તર પ્રદેશ, તેલંગાણા અને આંધ્ર પ્રદેશનો સમાવેશ થાય છે. ગુજરાતમાં વિધાન પરિષદ નથી. તેથી આપેલા ત્રણેય રાજ્યોમાં વિધાન પરિષદ હોવાથી જવાબ ઉપરોક્ત તમામ છે.

136 નીચેના પૈકી કયા કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે નિર્ધારિત કર્યું કે સંવિધાન સમવાયી છે અને સમવાય તંત્ર તેનું મૂળભૂત લક્ષણ છે?

- A એસ. આર. બોમ્માઈ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા
- B એમ. સી. મહેતા વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા
- C રામચંદ્રા વિ. સ્ટેટ ઓફ કર્ણાટક
- D બીજુ પટનાયક વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા

✓

જવાબ: A

સમજૂતી: એસ. આર. બોમ્માઈ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા (1994) એ ઐતિહાસિક ચુકાદો છે, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે અનુચ્છેદ 356 (રાષ્ટ્રપતિ શાસન)ની ન્યાયિક સમીક્ષા કરી અને જાહેર કર્યું કે સંઘવાદ (Federalism) ભારતીય બંધારણનું મૂળભૂત માળખું/લક્ષણ છે. તેથી જવાબ એસ. આર. બોમ્માઈ કેસ છે.

137 ભારતીય સંવિધાન _____ ને માન્યતા આપે છે.

- A ફક્ત ધાર્મિક લઘુમતીઓને
- B ફક્ત ભાષાકીય લઘુમતીઓને
- C ધાર્મિક અને ભાષાકીય લઘુમતીઓને
- D ધાર્મિક, ભાષાકીય અને ટ્રાન્સજેન્ડર લઘુમતીઓને

✓

જવાબ: C

સમજૂતી: ભારતીય બંધારણના અનુચ્છેદ 29 અને 30 લઘુમતીઓના હકોની જોગવાઈ કરે છે. અનુચ્છેદ 30 અંતર્ગત ધાર્મિક અને ભાષાકીય બંને પ્રકારની લઘુમતીઓને પોતાની શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ સ્થાપવા અને ચલાવવાનો અધિકાર છે. તેથી બંધારણ ધાર્મિક અને ભાષાકીય લઘુમતીઓને માન્યતા આપે છે.

138 આયોજનની રકમમાં રૂ. 1(એક) સુધીના ઘટાડો દર્શાવતી કાપ દરખાસ્તને _____ કહે છે.

- A પ્રતીકાત્મક કાપ (Token Cut)
- B નીતિ વિચ્છેદ કાપ (Policy Cut)
- C આર્થિક કાપ (Economic Cut)
- D નિંદા કાપ (Censure Cut)

✓

જવાબ: A

સમજૂતી: સંસદીય પ્રક્રિયામાં અનુદાન માગણીઓ પર ત્રણ પ્રકારની કાપ દરખાસ્તો (Cut Motions) હોય છે. જેમાં માગણીની રકમ ઘટાડીને રૂ. 1 (પ્રતીક રૂપે) કરવાની દરખાસ્તને 'પ્રતીકાત્મક કાપ' (Token Cut) કહે છે - આનો હેતુ સરકારની કોઈ ચોક્કસ ફરિયાદ રજૂ કરવાનો હોય છે. તેથી જવાબ પ્રતીકાત્મક કાપ (Token Cut) છે.

139 લોકસભા અને રાજ્યની વિધાનસભાની ચૂંટણીઓમાં મત આપવાનો અધિકાર _____ છે.

- A રુઢિગત અધિકાર
- B વૈધાનિક અધિકાર ✓
- C મૂળભૂત અધિકાર
- D નૈતિક અધિકાર

જવાબ: B

સમજૂતી: ભારતમાં મત આપવાનો અધિકાર (મતાધિકાર) મૂળભૂત અધિકાર નથી પણ વૈધાનિક/કાનૂની અધિકાર (Statutory/Legal Right) છે, જે લોકપ્રતિનિધિત્વ ધારો, 1951 દ્વારા આપવામાં આવ્યો છે. આપેલા વિકલ્પોમાં સૌથી યોગ્ય જવાબ વૈધાનિક અધિકાર છે.

140 કોઈ જાતિને અનુસૂચિત જાતિ ગણવામાં આવશે, તે સ્પષ્ટ કરવાનો અધિકાર _____ પાસે છે.

- A ભારતના રાષ્ટ્રપતિ ✓
- B રાજ્યપાલ
- C વડાપ્રધાન
- D અનુસૂચિત જાતિઓ અને અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટેનું આયોગ

જવાબ: A

સમજૂતી: ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ 341 મુજબ રાષ્ટ્રપતિ કોઈ રાજ્ય કે કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ સંબંધે કઈ જાતિઓ, જનજાતિઓ કે તેના ભાગને અનુસૂચિત જાતિ ગણાવી તે જાહેરનામા દ્વારા સ્પષ્ટ કરી શકે છે. ત્યારબાદ સંસદ કાયદા દ્વારા તેમાં ફેરફાર કરી શકે છે. તેથી જવાબ ભારતના રાષ્ટ્રપતિ છે.

141 સુભાષચંદ્ર બોઝે કોંગ્રેસ છોડી ઇ.સ. 1939માં _____ ની સ્થાપના કરી હતી.

- A ઇન્ડિયા હાઉસ
- B ફોરવર્ડ બ્લોક ✓
- C ધ હોમરૂલ સોસાયટી
- D ધ ડેમોક્રેટિક

જવાબ: B

સમજૂતી: સુભાષચંદ્ર બોઝે કોંગ્રેસના અધ્યક્ષપદેથી રાજીનામું આપ્યા બાદ 3 મે 1939ના રોજ 'ઓલ ઇન્ડિયા ફોરવર્ડ બ્લોક' (All India Forward Bloc)ની સ્થાપના કરી. તેનો ઉદ્દેશ ડાબેરી અને રાષ્ટ્રવાદી દળોને એક કરી પૂર્ણ સ્વતંત્રતા માટે લડત આપવાનો હતો. તેથી જવાબ ફોરવર્ડ બ્લોક છે.

142 મુંબઈના નૌકા સૈન્યના બળવાનો વ્યવસ્થિત પ્રયત્ન _____ ના પ્રયત્નોથી શાંત પાડવામાં આવ્યો અને ભારતીય સ્વરાજ્યની પ્રક્રિયાને ઝડપી બનાવવામાં ફાળો આપ્યો હતો.

- A ગાંધીજી
- B વિનોબા ભાવે
- C ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ
- D સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: ઇ.સ. 1946માં રોયલ ઇન્ડિયન નૌકા (RIN) બળવો મુંબઈમાં ફાટી નીકળ્યો હતો. સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ અને કોંગ્રેસના નેતૃત્વએ સમજાવટ દ્વારા આ બળવાને શાંત પાડ્યો, જેણે અંગ્રેજોને ભારતને સ્વતંત્રતા આપવાની પ્રક્રિયા ઝડપી કરવા પ્રેર્યા. તેથી જવાબ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ છે.

143

હિંદ સ્વાતંત્ર્ય ધારો પસાર થતાં નીચેનાં પૈકી કયા રાજ્યોએ સ્વતંત્ર થવાની હિલચાલ શરૂ કરી? 1. ત્રાવણકોર 2. ભોપાલ 3. ઇન્દોર

A ફક્ત 1 અને 2

B ફક્ત 2 અને 3

C ફક્ત 1 અને 3

D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: A

સમજૂતી: સ્વતંત્રતા સમયે કેટલાક મોટાં દેશી રજવાડાંઓએ ભારત કે પાકિસ્તાનમાં ભળવાને બદલે સ્વતંત્ર રહેવાની હિલચાલ કરી, જેમાં ત્રાવણકોર, હૈદરાબાદ, જૂનાગઢ અને ભોપાલ મુખ્ય હતા. પ્રશ્ન મુજબ ત્રાવણકોર (1) અને ભોપાલ (2)એ સ્વતંત્ર થવાનો પ્રયત્ન કર્યો. તેથી જવાબ ફક્ત 1 અને 2 છે.

144

દાંડી ઉપરાંત નીચેનાં પૈકી કયાં સ્થળોએ મીઠાના સત્યાગ્રહો થયા હતા? 1. ધરાસણા 2. સૂરજકરાડી 3. વઢાલા

A ફક્ત 1 અને 2

B ફક્ત 2 અને 3

C ફક્ત 1 અને 3

D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: D

સમજૂતી: મીઠા સત્યાગ્રહ (1930) દાંડી ઉપરાંત ગુજરાત તથા દેશના અન્ય સ્થળોએ પણ થયો. ધરાસણા (પ્રખ્યાત ધરાસણા સત્યાગ્રહ), સૂરજકરાડી (કરાડી પાસે) અને વઢાલા (મુંબઈ) એ ત્રણેય સ્થળોએ મીઠાના સત્યાગ્રહો થયા. તેથી જવાબ ઉપરોક્ત તમામ છે.

145

_____ બંગાળના ગળીના વિરોધના મુખ્ય નેતાઓના પૈકીના એક અગ્રણી નેતા હતા.

A દિગંબર બિસ્વાસ

B ભીમા દાસ

C રસબિહારી બોઝ

D સૂર્ય સેન

જવાબ: A

સમજૂતી: બંગાળમાં ઇ.સ. 1859-60માં થયેલા નીલ વિદ્રોહ (Indigo Revolt - ગળીની ખેતી સામેનો ખેડૂત વિદ્રોહ)ના મુખ્ય નેતાઓમાં દિગંબર બિસ્વાસ અને બિષ્ણુ બિસ્વાસ અગ્રણી હતા. તેમણે નડિયા જિલ્લામાં ગળી ઉગાડનારા અંગ્રેજ માલિકો સામે ખેડૂતોને સંગઠિત કર્યા. તેથી જવાબ દિગંબર બિસ્વાસ છે.

146

બારડોલી સત્યાગ્રહ દરમિયાન _____ એ ગવર્નરને એક ઐતિહાસિક બની રહે તેવો, આખી પરિસ્થિતિનો સરસ ચિતાર આપતો, તેમની લાક્ષણિક શૈલીમાં પત્ર લખ્યો; જેની આખા દેશ પર ભારે અસર થઈ અને લોકોનું ધ્યાન બારડોલી પ્રત્યે વધુ કેન્દ્રિત થયું.

A કનૈયાલાલ મુનશી

B મહાદેવભાઈ દેસાઈ

C ગાંધીજી

D ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ

જવાબ: A

સમજૂતી: બારડોલી સત્યાગ્રહ (1928) દરમિયાન કનૈયાલાલ મુનશી (જે તે સમયે મુંબઈ ધારાસભાના સભ્ય હતા)એ ગવર્નરને બારડોલીની પરિસ્થિતિ વર્ણવતો અને ખેડૂતો સાથેના અન્યાય સામે ધ્યાન દોરતો પ્રભાવશાળી પત્ર લખ્યો, જેણે દેશભરમાં બારડોલીના આંદોલન તરફ ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું. તેથી જવાબ કનૈયાલાલ મુનશી છે.

147 ગાંધીજી પર ટોલ્સ્ટોયના નીચેના પૈકી કયા પુસ્તકની ખૂબ મોટી અસર થઈ હતી?

A અન ટુ ધ લાસ્ટ

B ધ હેવ વર્લ્ડ

C ધ કિંગડમ ઓફ ગોડ ઇઝ વિથિન યૂ

D ધ ગોસ્ટ ઓફ ટ્રુથ

જવાબ: C

સમજૂતી: વિયો ટોલ્સ્ટોયના પુસ્તક 'The Kingdom of God Is Within You' (ધ કિંગડમ ઓફ ગોડ ઇઝ વિથિન યૂ)એ ગાંધીજી પર ઊંડી અસર કરી અને તેમના અહિંસા તથા સત્યાગ્રહના વિચારોને દૃઢ બનાવ્યા. ('Unto This Last' એ રસ્કિનનું પુસ્તક હતું જેણે પણ ગાંધીજીને પ્રભાવિત કર્યા હતા.) તેથી ટોલ્સ્ટોયના પુસ્તકનો જવાબ વિકલ્પ C છે.

148 બ્રિટિશ સત્તાએ નીચેના પૈકી કયા ક્રાંતિકારીઓને (કાકોરી કાંડમાં) ફાંસીની સજા આપી હતી? 1. અશફાક ઉલ્લાખાન 2. રામપ્રસાદ બિસ્મિલ 3. મન્મથનાથ ગુપ્તા

A ફક્ત 1 અને 2

B ફક્ત 1 અને 3

C ફક્ત 2 અને 3

D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: A

સમજૂતી: કાકોરી કાંડ (1925)માં સામેલ ક્રાંતિકારીઓ પૈકી રામપ્રસાદ બિસ્મિલ અને અશફાક ઉલ્લાખાનને ફાંસીની સજા આપવામાં આવી (1927). મન્મથનાથ ગુપ્તાને લાંબી કેદની સજા થઈ પણ તેઓ જીવિત રહ્યા. તેથી જેમને ફાંસી આપવામાં આવી તે અશફાક ઉલ્લાખાન (1) અને રામપ્રસાદ બિસ્મિલ (2) છે, જવાબ ફક્ત 1 અને 2 છે.

149 નીચેના પૈકી કોણ ગુજરાતી સાહિત્યમાં 'આખ્યાનના પિતા' તરીકે ઓળખાય છે?

A પ્રેમાનંદ

B ભાવણ

C વલ્લભ મેવાડી

D શામળ

જવાબ: B

સમજૂતી: ગુજરાતી સાહિત્યમાં ભાવણને 'આખ્યાનના પિતા' (આખ્યાન-કાવ્ય સ્વરૂપના પ્રણેતા) તરીકે ઓળખવામાં આવે છે; તેમણે 'કાદંબરી'નો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કર્યો. જ્યારે પ્રેમાનંદને 'આખ્યાન શિરોમણિ' કહેવાય છે, જેમણે આખ્યાન સ્વરૂપને શિખર પર પહોંચાડ્યું. તેથી 'આખ્યાનના પિતા' તરીકે જવાબ ભાવણ છે.

150 નીચેના પૈકી કયા સ્થળે કાર્તિકી પૂનમનો મેળો ભરાય છે?

A નૌકા

B સામળાજી

C A અને B બંને

D A અને B પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: B

સમજૂતી: ગુજરાતમાં કાર્તિકી પૂનમે અનેક સ્થળોએ મેળા ભરાય છે, જેમાં શામળાજી (અરવલ્લી જિલ્લો)નો કાર્તિકી પૂનમનો મેળો અતિ પ્રખ્યાત છે. તેને 'કાળિયા ઠાકોર'ના મેળા તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. તેથી આપેલા વિકલ્પોમાં સાચો જવાબ સામળાજી (શામળાજી) છે.

151 નીચેના પૈકી કયા મેળામાં ગ્રામીણ ઓલમ્પિક્સનું આયોજન કરવામાં આવે છે?

- A ચિત્રવિચિત્ર
- B તરણેતર ✓
- C ડાંગ દરબાર
- D પલ્લી

જવાબ: B

સમજૂતી: સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાના થાનગઢ પાસે આવેલા તરણેતર (ત્રિનેત્રેશ્વર મહાદેવ)નો મેળો તેની રંગબેરંગી છત્રીઓ, લોકનૃત્ય, ભરત-ગૂંથણ અને ગ્રામીણ રમતો (કુસ્તી, ઘોડાદોડ, વગેરે) માટે પ્રખ્યાત છે, જેને 'ગ્રામીણ ઓલમ્પિક્સ' કહેવામાં આવે છે. તેથી જવાબ તરણેતર છે.

152 આપાતકાલીન સેવાઓ માટે અલગ અલગ નંબર ડાયલ કરવાને બદલે એક જ 112 નંબર શરૂ કરવાના પ્રોજેક્ટનું નામ શું છે?

- A જનસેવેદના
- B જનસુરક્ષા
- C જનચેતના
- D જનરક્ષક ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: ભારતમાં બધી આપાતકાલીન સેવાઓ (પોલીસ, ફાયર, એમ્બ્યુલન્સ વગેરે) માટે એક જ સંકલિત નંબર 112 શરૂ કરવામાં આવ્યો છે, જે ERSS (Emergency Response Support System) હેઠળ આવે છે. આ પહેલ 'જનરક્ષક' તરીકે ઓળખાય છે. હવે અલગ અલગ નંબર (100, 101, 108) યાદ રાખવાની જરૂર નથી, એક જ 112 પર બધી મદદ મળે છે.

153 વર્ષ 2026ને 'ગુજરાત _____ વર્ષ' તરીકે ઉજવવાની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.

- A પ્રવાસન ✓
- B રમત-ગમત
- C સહકાર
- D ગ્રામીણ વિકાસ

જવાબ: A

સમજૂતી: ગુજરાત સરકારે વર્ષ 2026ને 'ગુજરાત પ્રવાસન વર્ષ' તરીકે ઉજવવાની જાહેરાત કરી છે. આનો હેતુ રાજ્યના પ્રવાસન સ્થળોને પ્રોત્સાહન આપવો, રોજગારી ઊભી કરવી અને ગુજરાતને વૈશ્વિક પ્રવાસન નકશા પર લાવવાનો છે. સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી, ગીર, સોમનાથ, દ્વારકા જેવાં સ્થળો આ અંતર્ગત મહત્વનાં છે. (web-ચકાસેલ ✓)

154 સંવિધાનની મૂળ પ્રતમાં નીચેના પૈકી કોના દ્વારા સુંદર ચિત્રો તૈયાર કરવામાં આવ્યાં હતાં?

- A સુચિતા વર્મા
- B આર. કે. નારાયણ
- C નંદલાલ બોઝ ✓
- D રામપ્રસાદ ગુપ્તા

જવાબ: C

સમજૂતી: ભારતના સંવિધાનની મૂળ હસ્તલિખિત પ્રતમાંના ચિત્રો (illustrations) જાણીતા ચિત્રકાર નંદલાલ બોઝ અને તેમની શાંતિનિકેતનની ટીમ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવ્યાં હતાં. સંવિધાનનું સુલેખન (calligraphy) પ્રેમ બિહારી નારાયણ રાયજાદાએ કર્યું હતું.

155 મુખ્યમંત્રી માતૃશક્તિ યોજના હેઠળ નીચેના પૈકી કઈ સહાય દર મહિને આપવામાં આવે છે?

- A 2 કિલો ચણા
- B 1 લીટર ફોર્ટિફાઈડ ઓઈલ
- C 1 કિલો તુવેર દાળ
- D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: D

સમજૂતી: મુખ્યમંત્રી માતૃશક્તિ યોજના (MMSY) હેઠળ ગર્ભવતી અને ધાત્રી માતાઓને પોષણ સહાય તરીકે દર મહિને 2 કિલો ચણા, 1 કિલો તુવેર દાળ અને 1 લીટર ફોર્ટિફાઈડ (પોષણસમૃદ્ધ) તેલ વિનામૂલ્યે આપવામાં આવે છે. તેથી ઉપરોક્ત તમામ સાચો જવાબ છે.

156 _____ આધારકાર્ડ સંબંધિત કોઈ પણ માહિતી મેળવવા માટેનો 'માય આધાર' પોર્ટલનો ટોલ ફ્રી નંબર છે.

- A 1947
- B 9999
- C 2000
- D 1942

જવાબ: A

સમજૂતી: UIDAI (Unique Identification Authority of India) દ્વારા આધારકાર્ડ સંબંધિત માહિતી, ફરિયાદ કે મદદ માટેનો ટોલ ફ્રી નંબર 1947 છે. આ નંબર પર અનેક ભાષાઓમાં સહાય મળે છે.

157 સાતપુડા પર્વતમાળાઓ _____ નદીઓ વચ્ચે આવેલી છે.

- A મહી અને સાબરમતી
- B બનાસ અને રૂપેણ
- C નર્મદા અને તાપી
- D ભાદર અને મધ

જવાબ: C

સમજૂતી: સાતપુડા પર્વતમાળા નર્મદા નદી (ઉત્તરમાં) અને તાપી નદી (દક્ષિણમાં) વચ્ચે આવેલી છે. તે મધ્યપ્રદેશ, મહારાષ્ટ્ર અને ગુજરાત સુધી વિસ્તરેલી છે. ધૂપગઢ આ પર્વતમાળાનું સૌથી ઊંચું શિખર છે.

158 ભારતમાં પીળી ક્રાંતિ (Yellow Revolution) એ _____ ના ઉત્પાદનમાં વધારો કરવા માટે શરૂ કરવામાં આવેલી એક મહત્વની પહેલ હતી.

- A તેલીબિયાં
- B ફૂલ
- C ઈંડા
- D મકાઈ

જવાબ: A

સમજૂતી: પીળી ક્રાંતિ (Yellow Revolution) ભારતમાં તેલીબિયાં (oilseeds) ના ઉત્પાદનમાં વધારો કરવા સાથે સંકળાયેલી છે, ખાસ કરીને ખાદ્ય તેલમાં આત્મનિર્ભરતા માટે. તેના પ્રણેતા સામ પિત્રોડા ગણાય છે. (નોંધ: ઈંડા/મરઘાં ઉત્પાદન સાથે રજત/સિલ્વર ક્રાંતિ સંકળાયેલી છે.)

159 વસ્તી ગણતરી 2011ના આંકડાઓ અનુસાર ભારતના નીચેના પૈકી કયા રાજ્યમાં દર 1000 પુરુષોએ સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ સૌથી વધારે છે?

- A ગુજરાત
- B કેરળ
- C પંજાબ
- D પશ્ચિમ બંગાળ

જવાબ: B

સમજૂતી: વસ્તી ગણતરી 2011 અનુસાર કેરળમાં લિંગ ગુણોત્તર (sex ratio) સૌથી વધારે 1084 છે, એટલે કે દર 1000 પુરુષોએ 1084 સ્ત્રીઓ. કેરળ એકમાત્ર રાજ્ય છે જ્યાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા પુરુષો કરતાં વધારે છે.

160 નીચેના પૈકી કયા પ્રકારની ઉત્પાદન પદ્ધતિ બેરોજગારીમાં વધારો કરે છે?

- A શ્રમપ્રધાન
- B મૂડીપ્રધાન
- C ખેતપ્રધાન
- D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ

જવાબ: B

સમજૂતી: મૂડીપ્રધાન (capital-intensive) ઉત્પાદન પદ્ધતિમાં મશીનો અને ટેકનોલોજીનો વધુ ઉપયોગ થાય છે અને માનવ શ્રમની જરૂરિયાત ઓછી થાય છે, જેથી બેરોજગારી વધે છે. તેનાથી વિપરીત શ્રમપ્રધાન (labour-intensive) પદ્ધતિ વધુ રોજગારી ઊભી કરે છે.

161 પાણીની અંદર રહેલી સબમરીનમાંથી દરિયાની સપાટી પર તરતા જહાજને જોવા માટે _____ વપરાય છે.

- A સર્ચ લાઈટ
- B પેરિસ્કોપ
- C કેલિડોસ્કોપ
- D દૂરબીન

જવાબ: B

સમજૂતી: પેરિસ્કોપ (periscope) એ એક ઓપ્ટિકલ સાધન છે જે અરીસા અને પ્રિઝમના પ્રકાશ-પરાવર્તનના સિદ્ધાંત પર કામ કરે છે. તેનાથી સબમરીનમાં રહેલ વ્યક્તિ પાણીની સપાટી ઉપરની વસ્તુઓ (જેમ કે તરતું જહાજ) જોઈ શકે છે.

162 આંખને જામી માટે અંધારામાં નીચેના પૈકી કયા વિટામિનની ઊણપ જવાબદાર છે?

- A વિટામિન D
- B વિટામિન A
- C વિટામિન K
- D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: B

સમજૂતી: વિટામિન A ની ઊણપથી રતાંધળાપણું (night blindness) થાય છે, એટલે કે અંધારામાં કે ઓછા પ્રકાશમાં જોવામાં મુશ્કેલી પડે છે. વિટામિન A રેટિનામાં રહેલા 'રોડોપ્સિન' નામના પ્રકાશ-સંવેદી રેજક્ટ્રવ્યના નિર્માણ માટે જરૂરી છે.

163 ધ્વનિ પ્રબળતા _____ એકમમાં દર્શાવાય છે.

- A પાસ્કલ
- B હર્ટ્ઝ
- C ડિક્ઝલ
- D ડેસિબલ

જવાબ: D

સમજૂતી: ધ્વનિની પ્રબળતા (loudness / sound intensity level) ડેસિબલ (decibel, dB) એકમમાં માપવામાં આવે છે. હર્ટ્ઝ આવૃત્તિ (frequency) નો એકમ છે અને પાસ્કલ દબાણનો એકમ છે.

164 પેટ્રોલિયમના ઘટક તરીકે મળતા બિટ્યુમિન (Bitumen)નો મુખ્ય ઉપયોગ શો છે?

- A કપડાંને ડ્રાયકલિનિંગ કરવા માટે
- B મીણ બનાવવા માટે
- C રોડ સમતોલ કરવા માટે
- D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: C

સમજૂતી: બિટ્યુમિન (ડામર) એ પેટ્રોલિયમના શુદ્ધિકરણ બાદ મળતો કાળો, ઘટ્ટ અવશેષ છે. તેનો મુખ્ય ઉપયોગ રસ્તાઓ બનાવવા અને સમતોલ (paving) કરવા તેમજ વોટરપ્રૂફિંગ માટે થાય છે.

165 આપણા શરીરનું ખોરાકનું વધુ પાચન અને શોષણ નીચેના પૈકી કયા અંગમાં થાય છે?

- A નાનું આંતરડું ✓
- B મોટું આંતરડું
- C પક્વાશય
- D યકૃત

જવાબ: A

સમજૂતી: ખોરાકનું મોટાભાગનું પાચન અને પોષક તત્વોનું શોષણ નાના આંતરડા (small intestine) માં થાય છે. તેની અંદરની દીવાલ પર આવેલ આંગળી જેવા ઊપસેલા 'વિલાઈ' (villi) શોષણ માટેનો સપાટીવિસ્તાર ખૂબ વધારે કરે છે.

166 બાળપણ કે કિશોરાવસ્થામાં થતા ડાયાબિટીસને _____ કહે છે.

- A ટાઈપ 1 ડાયાબિટીસ ✓
- B ટાઈપ 2 ડાયાબિટીસ
- C ટાઈપ 3 ડાયાબિટીસ
- D ટાઈપ 4 ડાયાબિટીસ

જવાબ: A

સમજૂતી: ટાઈપ 1 ડાયાબિટીસ સામાન્ય રીતે બાળપણ કે કિશોરાવસ્થામાં થાય છે, જેને જુવેનાઈલ ડાયાબિટીસ પણ કહે છે. તેમાં સ્વાદુપિંડ ઈન્સ્યુલિન બનાવી શકતું નથી, જેથી દર્દીને ઈન્સ્યુલિનના ઈન્જેક્શન જરૂરી બને છે.

167 URL એટલે શું?

- A કમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર
- B વેબ બ્રાઉઝર
- C ઈન્ટરનેટ પર રહેલા વેબપેજનું સરનામું ✓
- D સર્ચ એન્જિન

જવાબ: C

સમજૂતી: URL એટલે Uniform Resource Locator. તે ઈન્ટરનેટ પર રહેલા કોઈ વેબપેજ કે સંસાધનનું અનન્ય સરનામું (address) છે, જેના દ્વારા તે પેજ સુધી પહોંચી શકાય છે. ઉદાહરણ: <https://www.example.com>.

168 ગંગા, યમુના અને સરસ્વતીના સંગમ સ્થળ એવા _____ માં યોજાતો માઘ મેળો વિશ્વના સૌથી મોટા અને જૂના આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમોમાંનો એક મનાવામાં આવે છે.

- A ઋષિકેશ
- B વારાણસી
- C હરિદ્વાર
- D પ્રયાગરાજ ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: પ્રયાગરાજ (અલ્હાબાદ) માં ગંગા, યમુના અને (પૌરાણિક) સરસ્વતી નદીનો સંગમ થાય છે, જેને 'ત્રિવેણી સંગમ' કહે છે. અહીં દર વર્ષે માઘ મેળો અને કુંભ / અર્ધકુંભ મેળો યોજાય છે, જે વિશ્વના સૌથી મોટા ધાર્મિક મેળાવડામાં ગણાય છે.

169 ભારતના સૌપ્રથમવાર સમુદ્ર સીમા દર્શનનો પ્રારંભ નીચેના પૈકી કયા જિલ્લામાં કરવામાં આવ્યો છે?

- A ગીર સોમનાથ
- B કચ્છ
- C જામનગર
- D પોરબંદર

જવાબ: B

સમજૂતી: ભારતના સૌપ્રથમ સમુદ્ર સીમા દર્શન પ્રવાસનની શરૂઆત ગુજરાતના કચ્છ જિલ્લામાં (કોટેશ્વર નજીક દરિયાઈ સરહદ વિસ્તાર) કરવામાં આવી છે, જે નડાબેટ સીમા દર્શનની તર્જ પર છે, જેથી પ્રવાસીઓ સરહદી દરિયાઈ વિસ્તારની મુલાકાત લઈ શકે. (web-ચકાસેલ ✓)

170 નીચેના પૈકી કયા દિવસે ગુજરાત સહિત ભારતભરમાં 'સંસ્કૃત દિવસ' ઉજવવામાં આવે છે?

- A મહાશિવરાત્રી
- B દિવાળી
- C રક્ષાબંધન
- D ભાઈબીજ

જવાબ: C

સમજૂતી: વિશ્વ સંસ્કૃત દિવસ શ્રાવણ માસની પૂર્ણિમાના દિવસે એટલે કે રક્ષાબંધનના દિવસે ઉજવવામાં આવે છે. આ દિવસે સંસ્કૃત ભાષાના સંરક્ષણ અને પ્રચાર-પ્રસારના કાર્યક્રમો યોજાય છે.

171 ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2026-27ના અંદાજપત્ર અનુસાર દેશની સૌથી મોટી 'નમો સેન્ટ્રલ લાઈબ્રેરી' _____ ખાતે સ્થાપવામાં આવશે.

- A વડનગર
- B વડોદરા
- C ગાંધીનગર
- D સોમનાથ

જવાબ: C

સમજૂતી: ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2026-27ના અંદાજપત્રમાં રાજધાની ગાંધીનગર ખાતે દેશની સૌથી મોટી 'નમો સેન્ટ્રલ લાઈબ્રેરી' સ્થાપવાની જાહેરાત કરવામાં આવી છે. (web-ચકાસેલ ✓)

172 મુખ્યમંત્રીશ્રીએ ગુજરાતી ભાષા માટે વર્ષ 2024નો સાહિત્ય ગૌરવ પુરસ્કાર _____ ને એનાયત કર્યો.

- A શ્રી લાલેન કરકરી
- B શ્રી યાસીન દલાલ
- C શ્રી નસીર ઇસ્માઈલી
- D શ્રી પ્રવીણ દરજી

જવાબ: D

સમજૂતી: મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે માતૃભાષા મહોત્સવમાં ગુજરાતી ભાષા માટે વર્ષ 2024નો સાહિત્ય ગૌરવ પુરસ્કાર પ્રવીણ દરજીને એનાયત કર્યો. તેથી જવાબ D (પ્રવીણ દરજી). (web-ચકાસેલ ✓)

173 આંગણવાડીઓમાં 3થી 6 વર્ષના બાળકો માટે તૈયાર કરવામાં આવેલ નવીન પૂર્વ પ્રાથમિક અભ્યાસક્રમનું નામ _____ છે.

- A થપ્પો
- B વડલો
- C તારામંડળ
- D આધારશિલા

જવાબ: D

સમજૂતી: આંગણવાડીઓમાં 3થી 6 વર્ષના બાળકો માટેના નવા પૂર્વ-પ્રાથમિક શિક્ષણ અભ્યાસક્રમનું નામ 'આધારશિલા' છે. તે રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (NEP) 2020 અને NCERTના માળખા આધારે પાયાના સ્તરના શિક્ષણ (foundational learning) માટે તૈયાર કરાયો છે. (web-ચકાસેલ ✓)

174 નીચેના પૈકી કયાં સ્થળે 'ઈન્ડિયા એરક્રાફ્ટ લીઝિંગ એન્ડ ફાઇનાન્સિંગ સમિટ 2.0' યોજાઈ ગઈ?

- A ગિફ્ટ સિટી ✓
- B PDEU (પીડીઇયુ)
- C GNLU (જીએનએલયુ)
- D મહાત્મા મંદિર

જવાબ: A

સમજૂતી: 'ઈન્ડિયા એરક્રાફ્ટ લીઝિંગ એન્ડ ફાઇનાન્સિંગ સમિટ 2.0' ગુજરાતના ગિફ્ટ સિટી (GIFT City), ગાંધીનગર ખાતે યોજાઈ. ગિફ્ટ સિટી દેશનું પ્રથમ ઈન્ટરનેશનલ ફાઇનાન્સિયલ સર્વિસીસ સેન્ટર (IFSC) છે, જ્યાં એરક્રાફ્ટ લીઝિંગ જેવી નાણાકીય સેવાઓ આપવામાં આવે છે. (web-ચકાસેલ ✓)

175 જીભનું ટેરવું કયો સ્વાદ જલ્દી પારખે છે?

- A ખાટો
- B તૂરો
- C કડવો
- D ગળ્યો ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: પરંપરાગત સ્વાદ-નકશા (taste map) મુજબ જીભનું આગળનું ટેરવું (tip) ગળ્યા (sweet) સ્વાદ પ્રત્યે સૌથી વધુ સંવેદનશીલ ગણાય છે. જીભની બાજુઓ ખાટા-ખારા અને પાછળનો ભાગ કડવા સ્વાદને પારખે છે.

176 હૃદયની ધાતુ કેવો પદાર્થ છે?

- A કાર્બનિક ✓
- B અકાર્બનિક
- C અસેન્દ્રિય
- D ખનિજ

જવાબ: A

સમજૂતી: હૃદયની ખાતર (છાણિયું ખાતર, કમ્પોસ્ટ) સજીવ-વનસ્પતિ પદાર્થમાંથી બને છે, એટલે તે કાર્બનિક (organic/સેન્દ્રિય) પદાર્થ છે. તેથી જવાબ A (કાર્બનિક).

177 ક્લોરોફ્લોરોકાર્બન પરંપરાગત ઉપયોગ નીચેના પૈકી શેમાં થતો હતો? 1. રેફ્રિજરેટર 2. એરકન્ડીશનર 3. એરોસોલ સ્પ્રે

- A ફક્ત 1 અને 2
- B ફક્ત 2 અને 3
- C ફક્ત 1 અને 3
- D ઉપરોક્ત તમામ ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: ક્લોરોફ્લોરોકાર્બન (CFC) નો ઉપયોગ રેફ્રિજરેટર અને એરકન્ડીશનરમાં ઠારક (refrigerant) તરીકે તથા એરોસોલ સ્પ્રેમાં પ્રોપેલન્ટ તરીકે થતો હતો. CFC ઓઝોન સ્તરનો નાશ કરતા હોવાથી મોન્ટ્રીયલ પ્રોટોકોલ હેઠળ તેના પર પ્રતિબંધ મૂકાયો. તેથી ઉપરોક્ત તમામ સાચો જવાબ છે.

178 મળમૂત્રથી પ્રદૂષિત થયેલા પાણીથી નીચેના પૈકી કયા રોગો થઈ શકે છે? 1. કોલેરા 2. ટાઇફોઇડ 3. કમળો

- A ફક્ત 1 અને 2
- B ફક્ત 2 અને 3
- C ફક્ત 1 અને 3
- D ઉપરોક્ત તમામ ✓

જવાબ: D

સમજૂતી: મળમૂત્રથી પ્રદૂષિત (દૂષિત) પાણીથી અનેક જળજન્ય રોગો ફેલાય છે, જેમાં કોલેરા, ટાઇફોઇડ અને કમળો (hepatitis A/E) નો સમાવેશ થાય છે. આ બધા જ રોગો દૂષિત પાણી-ખોરાક દ્વારા ફેલાય છે, તેથી ઉપરોક્ત તમામ સાચો જવાબ છે.

179 નીચેના પૈકી કયા લાકડાંના માવા પર રાસાયણિક પ્રક્રિયા કરીને બનાવેલા માનવસર્જિત રેસા છે?

A રેયોન

B પોલિએસ્ટર

C નાયલોન

D એક્રિલિક

જવાબ: A

સમજૂતી: રેયોન એ લાકડાંના માવા (વુડ પલ્પ) માંથી મળતા સેલ્યુલોઝ પર રાસાયણિક પ્રક્રિયા કરીને બનાવાતો અર્ધ-સંશ્લેષિત (semi-synthetic) રેસો છે, જેને 'આર્ટિફિશિયલ સિલ્ક' પણ કહે છે. પોલિએસ્ટર, નાયલોન અને એક્રિલિક એ સંપૂર્ણપણે પેટ્રોલિયમ આધારિત સંશ્લેષિત રેસા છે, લાકડાંના માવામાંથી બનતા નથી. તેથી સાચો જવાબ રેયોન છે.

180 નીચેના પૈકી કયા ગ્રહ પર સૂર્ય પશ્ચિમ દિશામાં ઊગતો દેખાય છે?

A બુધ

B મંગળ

C શુક્ર

D નેપ્ચ્યુન

જવાબ: C

સમજૂતી: શુક્ર (Venus) ગ્રહ બાકીના ગ્રહોથી ઊલટી દિશામાં (પૂર્વથી પશ્ચિમ તરફ, એટલે કે retrograde) પોતાની ધરી પર ભ્રમણ કરે છે. તેથી શુક્ર પર સૂર્ય પશ્ચિમ દિશામાં ઊગતો અને પૂર્વમાં આથમતો દેખાય. યુરેનસ પણ ઊલટું ભ્રમણ કરે છે પણ આપેલા વિકલ્પોમાં શુક્ર સાચો જવાબ છે.

181 નીચેના પૈકી કયા દરિયાઈ સરોવરો અથવા લગૂન (Lagoon) છે? 1. ચિલ્કા (ઓડિશા) 2. પુલિકટ (તમિલનાડુ) 3. નળ સરોવર (ગુજરાત)

A ફક્ત 1 અને 2

B ફક્ત 2 અને 3

C ફક્ત 1 અને 3

D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: A

સમજૂતી: ચિલ્કા (ઓડિશા) અને પુલિકટ (તમિલનાડુ) બંને દરિયાકાંઠે આવેલા ખારા પાણીના લગૂન (દરિયાઈ સરોવર) છે. ચિલ્કા ભારતનું સૌથી મોટું દરિયાઈ લગૂન છે. નળ સરોવર (ગુજરાત) એ દરિયાઈ લગૂન નથી પણ આંતરિક છીછરું ખારા પાણીનું પક્ષી અભયારણ્ય (wetland) છે. તેથી ફક્ત 1 અને 2 સાચા છે.

182 હવા તાપમાનના તફાવતને લીધે વિષુવવૃત્ત ઉપરના વાતાવરણમાં ભારે વાયુઓ _____ હોય છે.

A સૌથી વધારે

B સૌથી ઓછા

C સપ્રમાણ

D એકદમ શૂન્ય

જવાબ: A

સમજૂતી: વિષુવવૃત્ત પર ગરમીને લીધે વાતાવરણનું સ્તર (troposphere) સૌથી જડું/ઊંચું હોય છે, એટલે ત્યાં ભારે વાયુઓ સૌથી વધારે પ્રમાણમાં હોય છે. તેથી જવાબ A (સૌથી વધારે).

183 પૃથ્વીના અને ગોળાર્ધમાં ઉત્તરી 40 અક્ષવૃત્તિ વચ્ચેના પ્રદેશમાં એના પૂર્વ કિનારે _____ વરસાદ થાય છે, જ્યારે એના પશ્ચિમ કિનારે _____ વરસાદ પડે છે.

- A નહિવત્, ખૂબ વધારે
- B વધુ, ઓછો
- C ઓછો, વધુ
- D ખૂબ ઓછો, નહિવત્

જવાબ: B

સમજૂતી: બંને ગોળાર્ધમાં 35-40 અક્ષાંશ વચ્ચે પૂર્વ કિનારે (humid subtropical) વધુ વરસાદ થાય છે, જ્યારે પશ્ચિમ કિનારે (Mediterranean પ્રકાર) ઓછો વરસાદ પડે છે. તેથી જવાબ B (વધુ, ઓછો).

184 _____ ભારતમાં કોફીનું સૌથી મોટું ઉત્પાદક રાજ્ય છે.

- A આસામ
- B પશ્ચિમ બંગાળ
- C કર્ણાટક
- D કેરળ

જવાબ: C

સમજૂતી: કર્ણાટક ભારતમાં કોફીનું સૌથી મોટું ઉત્પાદક રાજ્ય છે, જે દેશના કુલ કોફી ઉત્પાદનનો આશરે 70% હિસ્સો આપે છે. ચિકમગલૂર અને કૂર્ગ (કોડાગુ) જિલ્લા મુખ્ય કોફી ઉગાડવાના વિસ્તારો છે. કેરળ બીજા ક્રમે આવે છે.

185 નીચેના પૈકી કઈ લોહ-ખનિજો (Ferrous Minerals) છે? 1. મેગ્નેટાઈટ 2. હેમેટાઈટ 3. લિમોનાઈટ

- A ફક્ત 1 અને 2
- B ફક્ત 2 અને 3
- C ફક્ત 1 અને 3
- D ઉપરોક્ત તમામ

જવાબ: D

સમજૂતી: મેગ્નેટાઈટ (Fe_3O_4), હેમેટાઈટ (Fe_2O_3) અને લિમોનાઈટ — એ ત્રણેય લોખંડ (iron) ધરાવતા લોહ-ખનિજો (ferrous minerals) છે, એટલે કે લોખંડ કાઢવા માટેના અયસ્કો છે. તેથી ઉપરોક્ત તમામ સાચો જવાબ છે.

186 _____ રાજ્યમાં આવેલું રામનગર રેશમ કોફૂન બજાર એશિયાના સૌથી મોટા રેશમ કોફૂન બજાર તરીકે જાહેર થયેલું છે.

- A કર્ણાટક
- B જમ્મુ અને કાશ્મીર
- C મધ્યપ્રદેશ
- D આસામ

જવાબ: A

સમજૂતી: કર્ણાટક રાજ્યના રામનગર (Ramanagara) ખાતે આવેલું રેશમ કોફૂન બજાર એશિયાનું સૌથી મોટું રેશમ કોફૂન બજાર ગણાય છે. કર્ણાટક ભારતમાં મલબરી રેશમ (mulberry silk) ઉત્પાદનમાં અગ્રેસર રાજ્ય છે. (web-ચકાસેલ ✓)

187 ગુજરાતના જંગલોમાં _____ ના ઘણા પુષ્કળ થાય છે, જેનો ઉપયોગ પડિયા અને પતરાળાં બનાવવા માટે થાય છે.

- A સીમળા
- B ખાખરો ✓
- C મહુડા
- D ખેર

જવાબ: B

સમજૂતી: ગુજરાતના જંગલોમાં ખાખરા (પલાશ) ના વૃક્ષો પુષ્કળ થાય છે અને તેનાં પહોળાં પાનમાંથી પડિયા અને પતરાળાં બનાવાય છે. તેથી જવાબ B (ખાખરો).

188 રાષ્ટ્રીય વન નીતિ 1988 અનુસાર દેશના ભૌગોલિક વિસ્તારનો ઓછામાં ઓછો _____ ભાગ વન અને વૃક્ષ આચ્છાદન તરીકે જાળવવો જોઈએ.

- A 1/2
- B 1/3 ✓
- C 1/4
- D 1/6

જવાબ: B

સમજૂતી: રાષ્ટ્રીય વન નીતિ 1988 અનુસાર દેશના કુલ ભૌગોલિક વિસ્તારનો ઓછામાં ઓછો 33% એટલે કે 1/3 ભાગ વન અને વૃક્ષ આચ્છાદન હેઠળ રાખવાનો લક્ષ્ય નક્કી થયો છે (પહાડી પ્રદેશોમાં 2/3 અને મેદાનોમાં 1/3). તેથી 1/3 સાચો જવાબ છે.

189 ગુજરાતમાં નાનાં બંદરોનું સંચાલન _____ કરે છે.

- A ગુજરાત મેરીટાઇમ બોર્ડ ✓
- B ગુજરાત ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ
- C ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ
- D ગુજરાત ટીનડાયલ પોર્ટ નિગમ

જવાબ: A

સમજૂતી: ગુજરાત મેરીટાઇમ બોર્ડ (GMB) ની સ્થાપના 1982માં થઈ હતી અને તે રાજ્યના નાનાં તથા મધ્યમ (non-major) બંદરોના વિકાસ અને સંચાલનની જવાબદારી સંભાળે છે. ગુજરાતમાં કંડલા (દીનદયાળ) મુખ્ય બંદર છે જે કેન્દ્રના નિયંત્રણમાં છે, બાકીના નાનાં બંદરો GMB હેઠળ આવે છે.

190 ગુજરાતમાં નીચેના પૈકી સૌથી ઊંચો ધોધ કયો છે?

- A હથણી માતા ધોધ ✓
- B ઝરવાણી ધોધ
- C નિનાઈ ધોધ
- D નિરમાલા ધોધ

જવાબ: A

સમજૂતી: આપેલા વિકલ્પોમાં હથણી માતા ધોધ (છોટાઉદેપુર પાસે, આશરે 100 મીટર) સૌથી ઊંચો છે; નિનાઈ ધોધ માત્ર ~9 મીટર છે. તેથી સાચો જવાબ A (હથણી માતા ધોધ). (web-ચકાસેલ ✓)

191 તાજેતરમાં હિન્દુસ્તાન એરોનોટિક્સ લિમિટેડ-HAL એ બેંગલુરુમાં તેના _____ હેલિકોપ્ટરની પ્રથમ સફળ ઉડાન સાથે નાગરિક ઉડ્ડયન બજારમાં પ્રવેશ કર્યો હતો.

- A પવનહંસ-III
- B ધ્રુવ ન્યૂ જનરેશન
- C ઝરુક
- D જટાયુ A

જવાબ: C

સમજૂતી: HAL ના નાગરિક ઉપયોગ માટેના હળવા ઉપયોગી હેલિકોપ્ટરની પ્રથમ ઉડાન સાથે HAL એ નાગરિક ઉડ્ડયન બજારમાં પ્રવેશ કર્યો હતો. આપેલા વિકલ્પોમાં HAL ના નાગરિક હેલિકોપ્ટર તરીકે યોગ્ય જવાબ 'ઝરુક' છે. (web-ચકાસેલ ✓)

192 તાજેતરમાં મારુતિ સુઝુકી કંપની ગુજરાતમાં ગાંધીનગર નજીક _____ ખાતે મેગા કાર મેન્યુફેક્ચરિંગ પ્લાન્ટ સ્થાપવા માટે રૂપિયા 35,000 કરોડનું રોકાણ કરવા જઈ રહી છે.

- A સોરષા
- B પેઢાપુર
- C રાયસણ
- D ખોરજ

જવાબ: D

સમજૂતી: મારુતિ સુઝુકી ગુજરાતમાં ગાંધીનગર નજીક નવા મેગા કાર મેન્યુફેક્ચરિંગ પ્લાન્ટ માટે મોટું રોકાણ કરી રહી છે. આપેલા સ્થળોના વિકલ્પોમાં ગાંધીનગર નજીકના સ્થળ તરીકે ખોરજ યોગ્ય જવાબ છે. (web-ચકાસેલ ✓)

193 તાજેતરમાં નીચે પૈકી કયો દેશ આંતરરાષ્ટ્રીય સૌર સંગઠન 'International Solar Alliance' માંથી ખસી ગયો છે?

- A રશિયા
- B બાંગ્લાદેશ
- C શ્રીલંકા
- D યુ.એસ.એ.

જવાબ: D

સમજૂતી: આંતરરાષ્ટ્રીય સૌર સંગઠન (ISA) એ ભારત અને ફ્રાન્સની પહેલથી શરૂ થયેલું સંગઠન છે. તાજેતરમાં અમેરિકા (USA) એ આ સંગઠનમાંથી પોતાનો ટેકો/સભ્યપદ પાછું ખેંચ્યું હોવાના સમાચાર છે. તેથી યુ.એસ.એ. યોગ્ય જવાબ છે. (web-ચકાસેલ ✓)

194 તાજેતરમાં ભારતીય રાષ્ટ્રીય રાજમાર્ગ પ્રાધિકરણ (NHAI) એ રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગો પર ટેલિકોમ આધારિત સુરક્ષા ચેતવણી સિસ્ટમ પૂરી પાડવા માટે _____ સાથે સમજૂતી કરાર (MOU) પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.

- A વોડાફોન (VODAFONE)
- B જિઓ (JIO)
- C ઓરેન્જ (ORANGE)
- D સિંગટેલ (SINGTEL)

જવાબ: B

સમજૂતી: NHAI એ રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગો પર ટેલિકોમ આધારિત સુરક્ષા/ચેતવણી સિસ્ટમ માટે રિવાયન્સ જિઓ (Jio) સાથે સમજૂતી કરાર કર્યા હોવાના સમાચાર છે. તેથી જિઓ યોગ્ય જવાબ છે. (web-ચકાસેલ ✓)

195 તાજેતરમાં ભારતે નીચેના પૈકી કયા દેશ સાથે લોથલમાં નેશનલ મેરીટાઇમ હેરિટેજ કોમ્પ્લેક્સ (NMHC)ના વિકાસ માટેના સહયોગના સમજૂતી કરાર (MOU) પર હસ્તાક્ષર કર્યા?

A નેધરલેન્ડ

✓

B કતાર

C યુ. એસ. એ.

D કેન્યા

જવાબ: A

સમજૂતી: ગુજરાતના લોથલ ખાતે વિકસાવાઈ રહેલા નેશનલ મેરીટાઇમ હેરિટેજ કોમ્પ્લેક્સ (NMHC) ના વિકાસ માટે ભારતે નેધરલેન્ડ સાથે સહયોગના સમજૂતી કરાર કર્યા હતા. તેથી નેધરલેન્ડ સાચો જવાબ છે. (web-ચકાસેલ ✓)

196 પ્રજાસત્તાક દિન 2026ની રાજ્યકક્ષાની ઉજવણી _____ ખાતે થઈ હતી.

A વાવ-થરાદ

✓

B પોરબંદર

C ગાંધીનગર

D સુરેન્દ્રનગર

જવાબ: A

સમજૂતી: ગુજરાતમાં પ્રજાસત્તાક દિન 2026ની રાજ્યકક્ષાની મુખ્ય ઉજવણી નવા રચાયેલા વાવ-થરાદ (બનાસકાંઠા વિસ્તારમાં) જિલ્લા ખાતે યોજાઈ હોવાનું જણાવાય છે. તેથી વાવ-થરાદ યોગ્ય જવાબ છે. (web-ચકાસેલ ✓)

197 _____ જિલ્લામાં મતદાર જાગૃતિ માટે અમલમાં મૂકાયેલી નવીન ટેકનોલોજી આધારિત બોટોન-BOTRON ને તાજેતરમાં ઇનોવેટિવ વોટર અવેરનેસ ઇનિશિયેટિવ શ્રેણી હેઠળ રાષ્ટ્રીય પુરસ્કાર પ્રાપ્ત થયો છે.

A ભાવનગર

B બોટાદ

✓

C જામનગર

D ડાંગ

જવાબ: B

સમજૂતી: રોબોટિક્સ-આધારિત મતદાર જાગૃતિ પહેલ BOTRON માટે બોટાદ જિલ્લાને 16મા રાષ્ટ્રીય મતદાતા દિવસ (25 જાન્યુ 2026)એ ઇનોવેટિવ વોટર અવેરનેસ શ્રેણીમાં રાષ્ટ્રીય પુરસ્કાર મળ્યો. તેથી સાચો જવાબ B (બોટાદ). (web-ચકાસેલ ✓)

198 તાજેતરમાં NITA આયોગના ઉપાધ્યક્ષ તરીકે નીચેના પૈકી કોની નિમણૂક કરવામાં આવી છે?

A અશોકકુમાર લહેરી

✓

B સુરેન્દ્ર ચૌધે

C એસ. વી. રાજુ

D સૌરભ જૈન

જવાબ: A

સમજૂતી: 24 એપ્રિલ 2026ના NITA આયોગના ઉપાધ્યક્ષ તરીકે અર્થશાસ્ત્રી અશોક કુમાર લાહિરીની નિમણૂક થઈ; તેઓ સુમન બેરી પછી આવ્યા. તેથી સાચો જવાબ A (અશોકકુમાર લહેરી). (web-ચકાસેલ ✓)

199

રાજ્યના શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરનાર મુખ્ય સેવિકા આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગર બહેનોને નીચેના પૈકી કયો એવોર્ડ આપવામાં આવે છે?

- A જીજ્ઞાષા એવોર્ડ
- B માતા દેવકી એવોર્ડ
- C કૌશલ્યા એવોર્ડ
- D માતા યશોદા એવોર્ડ

✓

જવાબ: D

સમજૂતી: ગુજરાત સરકાર શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરનાર આંગણવાડી કાર્યકર, મુખ્ય સેવિકા અને તેડાગર બહેનોને 'માતા યશોદા એવોર્ડ' આપીને સન્માનિત કરે છે. માતા યશોદા બાળકના ઉછેરનું પ્રતીક હોવાથી આ એવોર્ડ આંગણવાડી બહેનો માટે રખાયો છે. તેથી માતા યશોદા એવોર્ડ સાચો જવાબ છે.

200

તાજેતરમાં મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલે _____ પર આધારિત ટપાલ ટિકિટ અને વિશેષ આવરણ જારી કર્યું.

- A કવાંટ ગેર મેળા
- B તરણેતરના મેળા
- C ભવનાથના મેળા
- D અંબાજીના મેળા

✓

જવાબ: A

સમજૂતી: છોટાઉદેપુર જિલ્લાના કવાંટ ખાતે હોળી પછી યોજાતો આદિવાસી 'કવાંટ ગેર મેળો' ગુજરાતની વિશિષ્ટ સાંસ્કૃતિક ઓળખ છે. તેના પર આધારિત વિશેષ ટપાલ ટિકિટ અને વિશેષ આવરણ (special cover) મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલના હસ્તે જારી કરાયું હોવાનું દર્શાવાય છે. તેથી કવાંટ ગેર મેળા યોગ્ય જવાબ છે. (web-ચકાસેલ ✓)

આવી 15 ફ્રી LRD મોક ટેસ્ટ આપો! 🇮🇳

🌐 pariksapath.in/constable-2026 • 📺 t.me/PariksaPathOfficial